

მამა ბაბრიულა ბრახანბინი CSS

ჟურნალ „საბას“ მთავარი რედაქტორი

ოცდახუთი წელი ცხოვრების მნიშვნელოვანი მონაკვეთია ნებისმიერი შემოქმედებითი თაოსნობისათვის. მასმედიისთვის, ცხოვრების მუდმივად აჩქარებული ტემპის გათვალისწინებით, ეს დრო ალიქმება, როგორც ეპოქა. წლების განმავლობაში ძირეულად შეიცვალა გარემომცველი სამყარო, გაჩნდა ახალი ტექნოლოგიები, ჩამოყალიბდა ახალი შესაძლებლობები, შეიცვალა სახელმწიფო სტანდარტები, ასევე, იყო ახალი გამოწვევები კათოლიკე ეკლესიის რელიგიური საქმიანობის სფეროში, საზოგადოებასა და საქართველოში. მთელი ამ დროის განმავლობაში ჩვენთან ერთად იცვლებოდა ჟურნალი „საბა“, რომლისთვისაც უცვლელი რჩებოდა მისწრაფება, ფეხი აეწყო დროისათვის და გაეშუქებინა დღევანდელი ყველაზე უფრო აქტუალური საკითხები, როგორც საერო, ისე საყოველთაო ეკლესიის ცხოვრებაში.

ყველაფერი, რაც თქვენ გააკეთეთ ამდენი წლის განმავლობაში, შესანიშნავია. „საბა“ არა უბრალოდ მასმედიის ერთ-ერთი რიგითი ბეჭდვითი გამოცემაა ჩვენს კათოლიკე ეკლესიაში, არამედ ყველაზე საინტერესო სარბიელი ეკლესიის ცხოვრების გასაშუქებლად ამ 25 წლის მანძილზე. უნდა აღინიშნოს, რომ უახლოეს წარსულამდე, ის მასმედიის ერთადერთი სარბიელი იყო. მაღლობას მოვახსენებ ყოველ ჩვენს მკითხველს, რომლებიც თავიანთი წერილებისა და მასალების საშუალებით ჩვენთან ერთად ეცნობოდნენ ყველა მნიშვნელოვან მოვლენას კავკასიის სამოციქულო ადმინისტრაციის ცხოვრებიდან!

განსაკუთრებული მაღლობა ჩვენს მეუფეს, რომელმაც 25 წლის წინათ, იმდროინდელ ნუნციუს ჟან პოლ გობელთან ერთად, განიხილა ჩვენი კათოლიკური გამომცემლობის, „საბას“ პერსპექტივები და რეგულაციები. მინდა, ასევე, გულწრფელი მაღლიერება გამოვხატო ამ ჟურნალის დამფუძნებლის, ქალბატონ მანანა ანდრიაძისადმი, მისი ნიჭის, კომპეტენტურობისა და ამ ჟურნალის მოსამზადებლად და გამოსაშვებად გაწეული მრავალწლიანი შრომისათვის. ეს სწორედ გმირული საქციელია როგორც კათოლიკესი, რომელსაც გულწრფელად სურდა და სურს სიკეთე თავისი ეკლესიისათვის, რომელიც კარგად ხედავდა ჩვენი კათოლიკე ეკლესიის მთელ რეალობას. დიდი მაღლობა მას, მოთმინების, შრომისმოყვარეობისა და ყოველ სტატიის გამოთქმული პირადი თვალსაზრისის გამო. ჟურნალი „საბა“, რომელიც გარკვეული ტირაჟით დიდი ხანია ამ სახელწოდებით გამოდის, ყველა კათოლიკურ სამრევლოს მიეწოდება. დაიწყო ახალი ეპოქა საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის ისტორიისა, რომელიც არა მხოლოდ მეხსიერებაში რჩებოდა, არამედ იწერებოდა და დღემდე იწერება ამ ჟურნალის ფურცლებზე.

მსურს, ჩემი სახელით მივულოცო ჩვენს ეკლესიას და ჩვენს გუნდს იუბილე! გისურვებთ ახალ შემოქმედებით წარმატებებს და ახალი საინტერესო თემების მომზადებას! დაე, ყველაფერი ღვთის სადიდებლად იყოს!

ეპისკოპოსის მილოცვა

მ. ჯუჯუა ჯაფარიძე

კავკასიის ლათინ კათოლიკეთა
სამოციქულო ადმინისტრატორი

მაცნე „საბას“ რედაქციას

ძვირფასო რედაქცია,

ვხარობ ყველა თქვენგანთან ერთად ამ აღიარების გამო, რაც თქვენი და თქვენი წინამორბედების ძალისხმევითა და სიყვარულის ნაყოფია. ეს პრემია მიიღეთ საქართველოს სახალხო დამცველისა და სახალხო დამცველთან არსებული რელიგიათა საბჭოსაგან ტოლერანტობის მსოფლიო დღესთან დაკავშირებით.

ტოლერანტობა, შემწყნარებლობა, პირველი საფეხურია განსხვავებულთა თანაცხოვრებისათვის. თუმცა საჭიროა, რომ მას მოჰყვეს სხვა ნაბიჯებიც, რათა მივალწიოთ იმგვარ სიყვარულს, როგორსაც სახარება მოითხოვს ჩვენგან. არადა, ამ პირველი ნაბიჯის გარეშე ვერასოდეს შევძლებთ შემდგომებს. ამის გამო ვხარობ თქვენთან ერთად და თქვენზე მეტად, რადგან ეს აღიარება შეიძლება მივიღოთ მონვევად, რასაც ჩვენი მაცნე ლეზულობს უახლოესი მომავლისათვის. კმაყოფილი ვიქნებოდით, თუკი ამ პრემიის ნაყოფად და თქვენი პასუხის ნიშნად, ჩვენი ჟურნალის, „საბას“ მომავალი წლის ყოველ ნომერში ერთი გვერდი დაეთმო ტოლერანტობის თემას.

კიდევ ერთხელ გილოცავთ და გისურვებთ წარმატებულ სვლას!!!

გულითადი მადლობა საქართველოს სახალხო დამცველსა და სახალხო დამცველთან არსებულ რელიგიათა საბჭოს ამ აღიარებისა და ნდობისათვის.

მოხუცი ისააკი ლოცავს იაკობს,
გოვერტ ფლინკი, 1638

ტყუილი და თაღლითობა ისეთივე ძველია, როგორც თავად სამყარო. საკმარისია, გავიხსენოთ იაკობი, თიკნის ტყავში გადაცმულმა, მამა რომ მოატყუა და პირმშობა დასტყუა თავის ძმას, ესავს; ან ულისე, რომელმაც ტროაში შესვლა მას შემდეგ მოახერხა, რაც ცნობილი ცხენი ააგო... დღეს უნდა ვალიაროთ, რომ ტყუილი, სამწუხაროდ, ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრების ნაწილია: ვის შეუძლია თქვას, რომ არასდროს მოტყუებულა და, ასევე... არასდროს მოუტყუებია პარტნიორი, დამსაქმებელი, ან საკუთარი სინდისი? მკითხავეები, სატელევიზიო გაიდვერები, თვითმარქვია ექიმები და თვითმარქვია იურისტები... ფიქციური ბანკები, არარსებული ორგანიზაციები, მოჩვენებითი სასტუმროები, ყალბი ვებსაიტები, არარეალური განცხადებები... არ არსებობს სექტორი, სადაც თაღლითობის საფრთხე არ იმალებოდეს... ასეა, სამწუხაროდ, გრძნობებშიც, ტანჯვაში, ავადმყოფობაში, მარტოობასა და სიღარიბეში და... რელიგიურ სამყაროშიც.

თუმცა, მხოლოდ კონკრეტულ პერიოდებში გამოდის საჯაროდ მედიის ავანსცენაზე სიტყვა „მოტყუება“, გაცურება, თაღლითობა, რაც თითქმის მოდად იქცა. ესაა არჩევნების პერიოდი, ნებისმიერი ფორმით, ნებისმიერ

რული მიზნები, რის გამოც სურთ ხელისუფლებაში დაბრუნება ან მისგან ჩამოშორება, თითქოს სურთ, რომ დაემსგავსონ უზენაეს მონარქსა თუ დიქტატორს. როგორი იქნება ეს მიზნები, თუკი ადამიანს არ შეუძლია განზე გადგომა, ალტერნატივის გათვალისწინება, დაფიქრება იმაზე, რომ არსებობს განსხვავება მათ შორის, ვინც თაღლითობის გარეშე აირჩიეს და ვინც საკუთარ თავს, იდეას, კლანს თავს ახვევს ყველას კანონიერი და უკანონო გზით? ნუთუ ისინი ასეთი კეთილშობილნი, უანგარონი, ალტრუისტები იქნებიან... რა არის ამის მიზეზი? იქნებ, ამ ყველაფრის მამოძრავებელი ძალა ეგოიზმია? ეგოიზმი თავისთავად დიდი ტყუილია, რადგან ის აკნინებს სამყაროს, ცხოვრებას, ყოველთვის პირველ რიგში აყენებს საკუთარ თავს, ყველაფერს საკუთარი თავით ზომავს, თვით ყველაზე ნმიდათანმიდას -

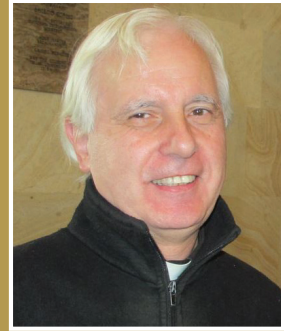
ვინც ცყუის, ის თავს იცყუებს!

ქვეყანაში, თვით ყველაზე დემოკრატიულსა და სამოქალაქოში. საბოლოოდ, ისმის კითხვა, აქვს კი აზრი დემოკრატიაზე საუბარს, თუკი გარდაუვალია ამომრჩევლის მოტყუება, გაყალბებული არჩევნები, მოპარული ხმები, სკანდალები... რატომ უნდა მიმართავდეს თაღლითობას, უმრავლესობა იქნება ის თუ უმცირესობა, მემარჯვენე თუ მემარცხენე, ან თუნდაც ცენტრისტი? თაღლითობა გვპარავს დემოკრატიას და იმაზე მიახლოებს, რომ არსებობს სხვა ფა-

ლმერთს და ეკლესიას. ეს მხოლოდ საკუთარი თავის პირველ რიგში დაყენება როდია, არამედ საკუთარი თავის სხვებზე მაღლა დაყენება, სხვების დაბალ ფენად ან არარობად მიჩნევა. ასე რომ, ეგოიზმი არაფერს აშენებს, ის მხოლოდ ჰყოფს და იმდენად გადამდები და გამხრწნელია, რომ სოციალური თანაარსებობა შეიძლება ერთ დიდ ეგოიზმად ჩამოყალიბდეს, და სადაც ეს გარდაუვალია, ყოველთვის გაიმარჯვებს ძლიერი; ყველაზე

მამა გაბრიელე ბრაგანტინი

ეგოისტი; ყველაზე გაიძვერა. მაგრამ, ცხადია, ეს ჯერ კიდევ შორსაა; სწორედ ამაზე იტყოდა იესო, რომ ეს ყველაფერი ჰგავს ქვიშაზე სახლის აშენებას, ახალი და უფრო ტევადი ბელ-ღების გაკეთებას და იმის დავინწყებას, რომ შეიძლება ერთ მშვენიერ დღეს მოულოდნელად მოკვდეს... რაღა საჭიროა მთელი სამყაროს დაპყრობა, თუკი შემდეგ საკუთარ სულს დაკარგავ. ეგოიზმი ნამდვილად საშიში მხეცია! ადრე თუ გვიან, ის, ვინც იტყუება, საკუთარი თავის მოტყუებით ასრულებს ცხოვრებას, ადრე თუ გვიან, ყველა კვანძი გაიხსნება! ამას გვასწავლის როგორც პირადი, ასევე, ეროვნული და მსოფლიო ისტორია! თუმცა, „ბევრად უფრო ადვილია ხალხის მოტყუება, ვიდრე მათი დარწმუნება იმაში, რომ ისინი მოტყუებულები არიან“, - ამბობდა მარკ ტვენის, რომელმაც არაერთი აფორიზმი დაგვიტოვა ამ თემაზე. განა რომელიმე ჩვენგანს სურს დაიჯეროს, რომ გააბითურეს და ამბავი, რომელიც დიდხანს სჯეროდა, ტყუილია? გაცილებით უკეთესია ირწმუნო, რომ ეს ყველაფერი სიმართლეა.

ახალი ლიტურგიული გზის დასაწყისს (29 ნოემბრიდან), გავიხსენოთ ჩვენი ეპისკოპოსის სიტყვები, ამონარიდი მისი წლევანდელი მშვენიერი სამწყსო წერილიდან, რითაც კიდევ ერთხელ შეგვახსენა ჩვენი პაპის აზრი კათოლიკური ეკლესიის სწავლებისა და, უპირველესად, ღვთის სიტყვის შესახებ: „როდესაც სინმიდებზე ვფიქრობთ... გვიჭირს მის თვისებათა შორის მივითვალოთ სამართლიანობისათვის მებრძოლის, ბოროტების მთელი ძალით მხილების უნარი, რომელსაც შეუძლია ხმის ამაღლებაც და ბრძოლაც უსამართლობის გარკვეული სტრუქტურების წინააღმდეგ... როდესაც არაფერს ვაკეთებთ

ბოროტის წინააღმდეგ, საერთო ბოროტების თანამონაწილენი ვხდებით. ეს ცოდვაა და, ამდენად, სინმიდის გზას ეწინააღმდეგება... მრავალი წმიდანი, განსაკუთრებულად და აქტიურად ჩაბმულნი თავიანთი საზოგადოების პრობლემებში - განსაკუთრებით დღევანდელი წმიდანები - ჩვენთვის არიან იმ ადამიანების მაგალითი, ვისაც შეუძლია ბრძოლა, მხილება, სამართლიანობის გამო, მაშასადამე, სხვათა ტირანით დაჩაგრული ყველაზე უძლური ადამიანის დაცვის გამო სიკვდილი... ქრისტიანის ცხოვრება მუდმივი ბრძოლაა. ძალა და გამბედაობაა საჭირო იმისათვის, რომ გაუმკლავდეთ ეშმაკის ცდუნებებს და ვაუწყოთ სახარება. ეს ბრძოლა საოცრად ლამაზია, რამეთუ გვაძლევს იმის საშუალებას, რომ ყოველთვის ვზეიმობდეთ, როდესაც უფალი ჩვენს ცხოვრებაში იმარჯვებს“.

იაკობი სთავაზობს ესავს კერძს პირმშობის სანაცვლოდ, ზაქარია ველასკესი, მე-18 ს.

გალობი აუზი! გალობი ახალ წელსკივად წეს!

მამია მიხეილ შურკავა

დღეს კვლავ იწყება ადვენტი - იწყება ახალი საეკლესიო ლიტურგიული წელი. ამ ადვენტის ჟამს ყველას გისურვებთ წინსვლას სინმიდის გზაზე; მთელი 2020 წლის განმავლობაში ვფიქრობდით, ფართოდ გაგვეხსნა გული ღმერთისთვის, განსაკუთრებით ჩვენი ისტორიის, კოვიდ-19 პანდემიის რთულ პერიოდში.

მადლობა ყველას, ჩვენი ადმინისტრაციის წარმომადგენლებს, ვინც ჩვენ გვერდით იმყოფებოდა სინმიდისადმი მიძღვნილი წლის ამ პერიოდის განმავლობაში, რომელიც ახლახან დასრულდა. მადლობა ჩვენი ჟურნალის, „საბას“ სტატიების ავტორებს (მამა გაბრიელეს, მერაბ ლაღანიძეს, ნუგზარ ბარდაველიძეს, ვერიკო ნოზაძეს, ცი-

ცინო ხითარიშვილს, შორენა პარუნაშვილს, ნატო ბიგვაგას, რუსუდან ავალიშვილს და სპეციალურ კორესპონდენტებს), ყველას, ვინც კითხულობდა და ლოცულობდა ჩვენთან ერთად და ჩვენთვის. მადლობა მათ, ვინც გვეხმარებოდა და გვეხმარება ამ გამოცემის გამოშვებაში, რომელიც უკვე 25 წელია ჩვენი ადგილობრივი ეკლესიის ინფორმაციის წყაროს წარმოადგენს. მადლობა ყველას, ვინც ზრუნავდა ტექნიკურ მხარეზე, ვინც ამოწმებდა, ასწორებდა და ამზადებდა საბეჭდო ვერსიას (ვერიკო ნოზაძეს, ზაზა ჩუგოშვილს, თამარ სტეფნაძეს). ყველას დიდი მადლობა - დარჩით ჩვენთან ერთად ამ ახალ წელსაც.

მეტი საზრდო აღვენტზე ზიქრისთვის

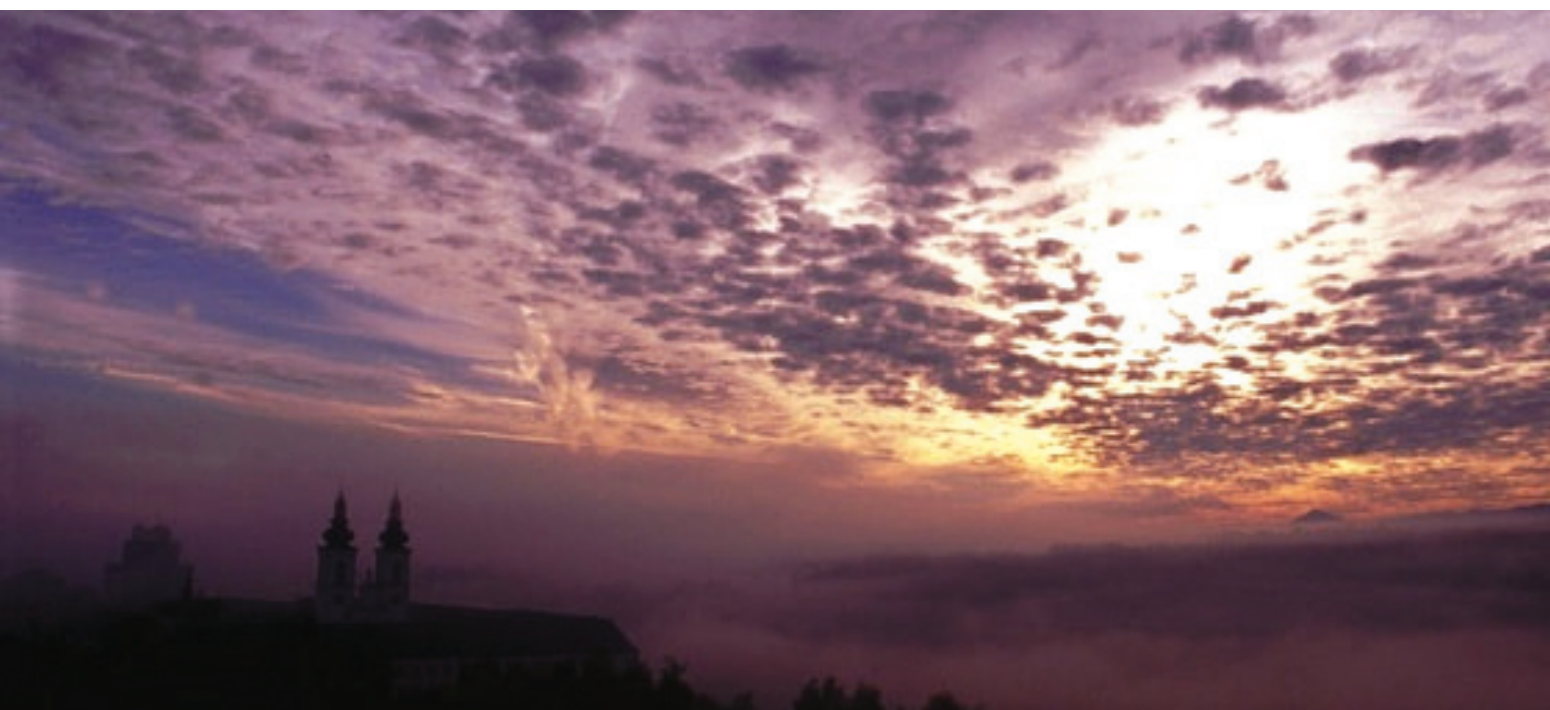
შობის სიხარულით მოლოდინის ჟამს, ღირს დაფიქრება იმ მიზეზებზე, რატომ მოგვიცავს ხოლმე ასე ხშირად სევდა. რისთვის ვწუხვართ, როცა ასეთი სასოება და იმედი გვაქვს? რით ვართ უკმაყოფილო, როდესაც ზოგჯერ ვფლობთ იმას, რის შესახებაც სხვები ოცნებასაც კი ვერ ბედავენ? შეგვიძლია გულწრფელად ვუბასუხოთ ამ კითხვებს? ვფიქრობთ კი ხშირად, რისთვის უნდა ვმადლობდეთ ღმერთს? ვიცით კი როგორ გამოვხატოთ მისდამი მაღლიერება? რალაცის ქონას ზოგჯერ აღვიქვამთ, როგორც აუცილებელს და უფრო მეტის მიღება გვინდა. თუ ეს არ გამოგვივიდა, ან დავკარგეთ, რაც გაგვაჩნდა, მხოლოდ მოგვიანებით ვხვდებით მის ფასს და ზოგჯერ სევდა გვიპყრობს, განრისხებულნი ვართ იმ გარემოებათა გამო, რამაც ეს განაპირობა, ღმერთზეც კი ვბრაზობთ. მაგრამ ერთხელ მაინც თუ დავფიქრებულვართ, რატომ უნდა მომხდარიყო ასე? დაგვისვამს კი კითხვა „რისთვის?“ ნაცვლად კითხვისა „რატომ?“

ამ სევდის საფუძველი, უწინარესად, უმადურობაა, ხოლო უმადურობის ფესვები გაუბედაობა, ყველას როდი ძალუძს საკუთარ თავსაც კი გამოუტყდეს ამაში. ერთხელ ჩემმა მეგობარმა ქალმა მითხრა: „არავის სურს ღვთისადმი მსახურება. ყველას უნდა, რომ ღმერთი მას ემსახუროს“. თუ გულში ღრმად ჩავიხედავთ, ნამდვილად დავრწმუნდებით, რომ სწორედ ასეა.

პირველი ნაბიჯი ამ სევდისაგან გასათავისუფლებლად ისაა, რომ ვმადლობდეთ ღმერთს ყოვე-

ლივესთვის, რაც გვაქვს, ასევე, იმისთვის, რასაც არ გვაძლევს. რადგან თუ არ გვაძლევს, ნიშნავს, რომ ჩვენ ეს არ გვჭირდება, ან მოგვიმზადა უკეთესი, როგორც მზრუნველმა მამამ. მეორე ნაბიჯი ღვთისადმი ნდობაა. რწმენა, რომ ყველაფერი სწორედ ისეა, როგორც უკეთესია ჩვენთვის და გარშემომყოფთათვის. თუ ახლა გვეჩვენება კიდეც, რომ ასე არაა, მერე გამოირკვევა, რომ ყველაფერი მხოლოდ სასიკეთოდ ყოფილა. მესამე - ნებისმიერი უსიამოვნება აღვიქვათ როგორც ზევიდან მოცემული დავალება, რომელიც საუკეთესო გზით უნდა გადავჭრათ. და მეოთხე - „დააფასე ის, რაც გაქვს. გიყვარდეს, ვიდრე არ დაგიკარგავს“. თუ ვწუხვართ მხოლოდ იმაზე, რასაც აქამდე ვერ ვამჩნევდით, მაშინ საერთოდ არ დაგვრჩება დრო სიყვარულისთვის და ჩვენი ცხოვრება გადაიქცევა ერთიან სინანულად. ღმერთმა ხომ თავის მსახურთა მეშვეობით დაგვიტოვა მცნებად: „მუდამ ხარობდეთ; ილოცეთ განუწყვეტლივ; მაღლიერნი იყავით ყველაფრისათვის“ (1თეს. 5:16-18). თუკი ჩვენ ვისწავლით ყოველდღიურ წვრილმანებში ღვთის სასწაულისა და წყალობის დანახვას, მივხვდებით რაოდენ ბედნიერნი ვართ. განა უადგილო არაა სევდა ამ ყოველივეს შეცნობის შემდეგ? თავისი ჭეშმარიტი წყალობით ღმერთმა მოგვმადლა მაცხოვარი... იყავი მაღლიერი, მიენდე, მიიღე, ილოცე და ელოდე! ის მალე მოვა და განაახლებს დედამიწის სახეს!

ახალი ჟამისთვის, ადვენტის კარგად და ღრმად განცდისთვის გაკუთხოთ ყოვლისშემძლე ღმერთმა, მამამ, ძემ და სულმა წმიდამ.

ქრონიკა

ვატიკანის მუზეუმები კვლავ დაიხურა

წმიდა საყდრის პრესცენტრის ცნობით, ქვეყანაში შექმნილი ეპიდვითარების გამო, იტალიის მიერ გაცემული განკარგულებების თანახმად, 5 ნოემბრიდან 3 დეკემბრამდე ვატიკანის მუზეუმები მნახველებისთვის დაიკეტება. პანდემიის პირველი ტალღის შეჩერების მიზნით დადგენილი შეზღუდვების გამო, ვატიკანის მუზეუმები ვიზიტორებისთვის თითქმის სამი თვით დაიხურა და მხოლოდ 1 ივნისს გაიხსნა. ზაფხულის განმავლობაში სხვადასხვა ექსპოზიცია ათასობით სტუმარმა ინახულა. პანდემიამდე ვატიკანის მუზეუმებს ყოველდღიურად დაახლოებით ოცი ათასი ტურისტი სტუმრობდა.

კონტიფიკსი აშშ-ს ახალარჩეულ პრეზიდენტს ესაუბრა

წმიდა საყდრის პრესსამსახურის დირექტორმა, მატეო ბრუნიმ დაადასტურა აშშ-ს მასმედიაში გავრცელებული ცნობა რომის პაპისა და ქვეყნის ახალი პრეზიდენტის, ჯო ბაიდენის სატელეფონო საუბრის შესახებ. უწმიდესი ფრანცისკე ბაიდენს

12 ნოემბერს ესაუბრა. პრეზიდენტმა მადლობა გადაუხადა პონტიფექსს მოლოცვისთვის და იმედი გამოთქვა, რომ წმიდა საყდრისა და აშშ-ს თანამშრომლობა ისეთ საკითხებში, როგორიცაა ადამიანის ღირსებისა და თანასწორობის დაცვა, კლიმატის ცვლილება, მიგრანტების, ლტოლვილების, ლატაკებისა და გარიყულებისთვის ზრუნვა, ნაყოფს გამოიღებს. ჯო ბაიდენი ამერიკის მეორე კათოლიკე პრეზიდენტია (ჯონ კენედის შემდეგ). ახალ პრეზიდენტს გამარჯვება ამერიკის კათოლიკე ეპისკოპოსთა კონფერენციის წევრებმაც მიულოცეს. „დემოკრატია ჩვენგან სამართლიან მოქმედებასა და თვითდისციპლინას მოითხოვს. პატივი უნდა ვცეთ გამოხატვის თავისუფლებას, სიყვარულით და გულისხმიერებით უნდა მოვეპყროთ ერთმანეთს, თუნდაც დებატებისას ჩვენი აზრები კანონმდებლობისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის ამა თუ იმ პუნქტში ძირეულად განსხვავებული იყოს“, - ნათქვამია ეპისკოპოსთა კონფერენციის მიმართვაში.

უწმიდესა ფრანცისკე ბაროჩიუმისა და სიძულვილის მსხვერპლთათვის ილოა

4 ნოემბერს სამოციქულო სასახლის ბიბლიოთეკიდან უწმიდესმა პაპმა მორწმუნეებს მიმართა: „ამ დღეებში ვლოცულობდით და ვიხსენიებთ უდანაშაულო ადამიანებს, რომლებიც ბოლო დროს ევროპის სხვადასხვა ქალაქებში განხორციელებულ ტერაქტებს ემსხვერპლნენ. გავიხსენოთ თავდასხმა ტაძარზე ნიცაში და გუშინდელი თავდასხმა ვენის ქუჩებში. მივანდობ დალუპულთ ღმრთის გულმონყალებას. სულიერ სიახლოვეს გამოვხატავ მათი ოჯახებისა და იმ ადამიანთა მიმართ, ვინც ამ მოვლენათა გამო დაზარალდა და იტანჯება. ამ სისასტიკის მიზანი ძალადობისა და სიძულვილის მეშვეობით რელიგიათა შორის არსებული ძმური თანადგომის მოსპობაა“.

2 ნოემბერს, ადგილობრივი დროით საღამოს 8 საათზე, შეიარაღებულმა თავდამსხმელმა ცეცხლი გაუხსნა გამვლელებსა და მიმდებარე რესტორნებისა და კაფეების სტუმრებს. შედეგად, დაიღუპა სამი ადამიანი. თავდასხმამდე რამდენიმე საათით ადრე, თავდამსხმელმა, 20 წლის ფეიზულა კუიტიმმა ინსტაგრამში პოსტი განათავსა, რომელშიც ე.წ. „ისლამური სახელმწიფოს“ ერთგულების ფიცი დადო.

29 ოქტომბერს, დილის 9 საათზე დანით შეიარაღებული ტუნისელი მიგრანტი, 21 წლის ბრაჰიმ აუისაუი შეიჭრა ნიცის ღმრთისმშობლის ტაძარში. თავდასხმის შედეგად დაიღუპა ორი ქალი და ერთი მამაკაცი.

ევროკავშირის ეპისკოპოსთა კონფერენციის კომისიის თავმჯდომარემ, ლუქსემბურგის მთავარეპისკოპოსმა, კარდინალმა ჟან კლოდ ჰოლერიშმა მოუწოდა მორწმუნეებს და საერთაშორისო საზოგადოებრიობას, თავი შეიკავონ ტერაქტების გამო მუსლიმთა და მიგრანტთა მიმართ ბრალდებების გამოთქმისგან. „ნუ მივანერთ ტერორიზმს ისლამს. მაჰმად მოციქულს შერცხვებოდა ნიცაში მომხდარი თავდასხმის გამო. ისიც ხომ ბევრჯერ გაუკრიტიკებიათ მისი ცხოვრების წესისთვის, თუმცა აუცილებლად ახლოს არ მიუტანია და გულით ბოლმა არასდროს უტარებია“, - განაცხადა იერარქმა.

ახალი შეზღუდვები არ უნდა მივიღოთ, როგორც თავდასხმა ჩვენაზე

ახალი შეზღუდვების თანახმად, გაერთიანებული სამეფოს ტაძრებში 2 დეკემბრამდე იკრძალება ღმრთისმსახურება მრევლის მონაწილეობით. მორწმუნეებისადმი საგანგებო მიმართვაში ინგლისისა და უელსის ეპისკოპოსთა კონფერენციის მეთაური, მთავარეპისკოპოსი ვინსენტ ნიკოლსი და ვიცეპრეზიდენტი, მთავარეპისკოპოსი მალკოლმ

მაკ მეჰონი აღნიშნავენ: „ძალზე მნიშვნელოვანია გავიგოთ, რომ ეს აკრძალვები არ უნდა მივიღოთ, როგორც რწმენაზე თავდასხმა“. უნდა აღინიშნოს, რომ ტაძრების კარი ღიაა და ახალი რეგულაციებით ნებადართულია პანაშვიდი და მიცვალებულთათვის წესის აგება ტაძარში; არ იკრძალება ასევე ტაძარში განმარტოებით ლოცვა.

ახალგაზრდა ქრისტიანი მუსლიმები კათოლიკურ ტაძარს ალადგენენ

მოსულის მუსლიმი ახალგაზრდები საკუთარი სახსრებითა და ძალებით ალადგენენ წმიდა თომა

მოციქულის კათოლიკურ ტაძარს, რომელიც ქალაქში ე. წ. „ისლამური სახელმწიფოს“ შეიარაღებული დაჯგუფების შემოჭრის დროს დაზიანდა და გაიძარცვა. ამგვარად, ადგილობრივ მოსახლეობას სურს მოიშოროს საშინელი მოგონებები კაცისმკვლელთა სისასტიკის შესახებ და დასაბამი დაუდოს მოსულის - მრავალკონფესიური და მრავალეროვანი ქალაქის სრულ აღდგენას. „მივმართავთ ქრისტიანებს, რომელთაც სამშობლო დაატოვებინეს: დაბრუნდით! თქვენი ადგილი აქ არის. უწინდელი მოსული უთქვენოდ ვერ იარსებებს. ჩვენ კი ერთგულებას და თქვენი სინმიდებებისთვის ზრუნვას გპირდებით“, - განაცხადა მოხალისეთა ჯგუფის ხელმძღვანელმა მოჰამედ ესამმა.

**თარგმან
რუსულად აპალიშვილმა**

შემთხვევითობა თუ განგებების ნიშანი?

მანანა ანდრიაძე

გაზეთ „საბას“ ჰქონდა წინაიტორია. პირველი ნომერი გამოვიდა სახელწოდებით - „კლდე“. გაზეთი ოფიციალურად ჯერ კიდევ არ იყო რეგისტრირებული, თუმცა 500 ეგზემპლარის მის გარეშე გამოცემა უკანონოდ არ ითვლებოდა. გაზეთის გამოცემის აუცილებლობა, მიზნები და ამოცანები ამ ნომრის რედაქტორის გვერდზე გავაცანი მკითხველს, იმის ხაზგასმით, რომ საქართველოს იმდროინდელ რეალობაში განსაკუთრებით გააქტიურებული რეაქციული ძალები დაჟინებით ცდილობდნენ, ქართული საზოგადოების ცნობიერებაში ჩაენერგათ ევროპული სულიერებისა და ღირებულებებისადმი გაუცხოებისა და მიუღებლობის სინდრომი. მართლმადიდებლობის ფაქტორი კი ქართველებზე ფსიქოლოგიური ზეწოლის იარაღად გამოეყენებინათ, რათა რუსეთთან კონფესიური ერთობის საბაბით ჩვენი ქვეყანა, ბრძოლითა და სისხლით მოპოვებული დამოუკიდებლობის მიუხედავად, კვლავ იმ სივრცეში დაებრუნებინათ, რომელიც რუსეთის იმპერიულმა ძალებმა შემოგვისაზღვრეს და რომელსაც დღემდე თავიანთ სათარეშო ზონად მოიაზრებენ. უსამართლობასთან ბრძოლა, სიცრუისა და ცილისწამების ნიაღვართან

დაპირისპირება, მხილება, საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის, ღირსშესანიშნავი ტრადიციებისა და უამრავ გამოჩენილ ქართველ კათოლიკეთა ღვაწლის წარმოჩენა, კათოლიკური ეკლესიის მაშინდელი მრევლის სულიერ მოთხოვნილებათა, სრული თვითგამოხატვისა და რეალიზების სურვილის დაკმაყოფილება იყო გაზეთის მთავარი მიზანი. მცდელობას არ ვაკლებდი, რომ გაზეთს ოფიციალური სტატუსი შეეძინა, მაგრამ იუსტიციის სამინისტრო ჩემს განცხადებას ან უპასუხოდ ტოვებდა, ან დაუსაბუთებელი უარით მისტუმრებდა. არ ვიცი, შემთხვევითობას უნდა მივანერო თუ განგების წყალობას: როგორც „რუსთაველის საზოგადოების“ წევრი, ვესწრებოდი მის ყრილობებს. ერთ შეკრებაზე შემთხვევით აღმოვჩნდი იუსტიციის მინისტრის გვერდით (ჩემ გვერდით თავისუფალი სკამი დაიკავა). ბედად, ჩანთაში ახლად გამოცემული „კლდე“ მედო. გამოვესაუბრე, ავუხსენი ვითარება, ინტერესით მთხოვა გაზეთი, რომელიც თან წაიღო და ერთ კვირაში მივალნიე გაზეთის დარეგისტრირებას, ოღონდ ახალი სახელით - „საქართველოს კათოლიკე“. მითხრეს, რომ სახელით „კლდე“ ვილაცას უკვე დარეგისტრირებული ჰქონდა რაღაც. გავიხსენებ მეორე ხელისშემწყობ ფაქტსაც: მძიმე და ბნელი 90-იანი წლების ერთ დილას ვიღვიძებ და ვიხედე კორპუსის ეზოში, სადაც ჩემი ოთხიხუთი წლის წინათ შეძენილი ჟიგულის-06 მეგულება. ვხედავ, არცერთი საბურავი არ აქვს, სალონიც გაძარცული აღმოჩნდა. მივხვდით, რომ მალე შეიძლე-

ბოდა ავტომობილი საერთოდ დაგვეკარგა და გავყიდეთ, მით უფრო, რომ მალე ისედაც მოგვინევდა არსებობისათვის ბრძოლა. სწორედ იმ ფულის ნაწილით შევძელი რამდენიმე ნომრის გამოცემა. შემდეგ იყო ნუნციუს ჟან პოლ გობელის თანადგომა, მორალური და მატერიალური დახმარება, მისი საქართველოში მსახურების ამონაწერის შემდეგ, კრიტიკულ მომენტში, ხელი გამოგვიწოდა მამა ვიტოლდმა, საქართველოს „კარიტასის“ ხელმძღვანელმა, საბოლოოდ კი მეუფე ჯუზეპემ, ადმინისტრაციის მკაცრად განსაზღვრული მატერიალური შესაძლებლობის ფარგლებში, აიღო გაზეთ „საბაზე“ მეურვეობა. გარკვეული პერიოდი გაზეთი „საქართველოს კათოლიკე“ გამოდიოდა მიხეილ თამარაშვილის საქველმოქმედო საზოგადოების ეგიდით (პრეზიდენტი სერგო ფეიქრიშვილი) და ჩემი რედაქტორობით. ამგვარი თანამშრომლობა გავრცელდა სამ გამოცემაზე. გაზეთმა სხვა რედაქტორისა და სარედაქციო ჯგუფის პირობებში განაგრძო საქმიანობა, მე კი, ჩემი მკაფიოდ განსაზღვრული საგაზეთო მიზნებიდან გამომდინარე, დავაფუძნე გაზეთი „საბა“, რომლის პირველი ნომერი გამოიცა 1994 წლის ივლისში. მოგვიანებით, „საქართველოს კათოლიკე“, ბატონი სერგო ფეიქრიშვილის ხელმძღვანელობით, და „საბა“ გაერთიანდა. თერთმეტი წელი ვიყავი ამ გაზეთის რედაქტორი და მივალნიე თუ არა გარკვეულ მიზანს, დაე, მკითხველმა განსაზღვროს. მკითხველს დავემშვიდობე და ნაწილობრივ მიზეზიც ავხსენი 2005 წლის მე-4-5 ნომერში (აპრილ-მაისი).

„საბა“ - ჩვენი სიყვარული

ნუზარ ბარდაყელიძე

ბოლო ორი წლის განმავლობაში საქართველოს კათოლიკე ეკლესიამ რამდენიმე საიუბილეო თარიღი აღნიშნა; გარდა იმისა, რომ შესრულდა 350 წელი კაპუცინთა ორდენის მიერ ქალაქ გორის კათოლიკური საკრებულოს დაარსებიდან, უახლესი ისტორიის რამდენიმე თარიღიც საზეიმოდ აღინიშნა: წმ. დედა ტერეზას გულმონყალების კონგრეგაციის მისიის დაფუძნების 30 წლისთავი, სამხრეთ კავკასიაში სამოციქულო ადმინისტრაციის დაფუძნების 25 წლისთავი, ვალეს ტაძრის აღდგენის 30 წლისთავი, თბილისის საკათედრო ტაძრის აღდგენის 20 წლისთავი, მეუფე ჯუზეპე პაზოტოს ეპისკოპოსად ხელდასმის 20 წლისთავი, მომავალ წელს შესრულდება სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის უნივერსიტეტის დაფუძნებიდან 20 წელი... საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის უახლესი ისტორიის ამ ღირშესანიშნავ თარიღებს ემატება ყოველთვიური კათოლიკური მაცნეს, „საბას“ საიუბილეო მე-300 ნომრის გამოსვლაც. საერთო ჯამში კი, მცირე იუბილეები შეგვახსენებენ, რომ დამოუკიდებელ საქართველოში განახლებულმა კათოლიკე ეკლესიამ თავისი ფორმირების საწყისი ეტაპი გაიარა და მის წინაშე ახალი, ფართო და რთული ჰორიზონტები იშლება.

◀ სამხრეთ კავკასიაში კათოლიკე ეკლესიის ერთადერთი ბეჭდვითი ორგანოს, „საბას“ დაარსებიდან 25 წელი, ხოლო მისი განახლებისა და ყოველთვიურ თანამედროვე პოლიგრაფიული დონის ჟურნალად გარდაქმნის 15 წელი შესრულდა. დღეს კი ჩვენს ერთგულ მკითხველს საშუალება აქვს, „საბას“ საიუბილეო მე-300 ნომერს გაეცნოს. „საბამდე“ ორიოდ წლით ადრე კი გაზეთი „საქართველოს კათოლიკე“ გამოვიდა, რომელიც თავის დროზე ხელმოწერის კატალოგშიც იყო შესული და დღეისათვის კი უკვე რარიტეტს წარმოადგენს. „საბაში“ პირველი სტატია ზუსტად 20 წლის წინ გამოვაქვეყნე და მას შემდეგ იგი იქცა ჩემს უსაყვარლეს გამოცემად, რომელსაც ორი ათეული წელია არ ვღალატობ. გავიდა დრო და, თანამედროვე მოთხოვნათა გათვალისწინებით, ამ 15 წლის წინ „საბა“, უკვე განახლებული სარედაქციო კოლეგიით, მრავალფეროვანი რუბრიკებითა და გაზრდილი ფორმატით, მაღალპოლიგრაფიული დონის ჟურნალად გარდაიქმნა. დღეს „საბა“ ნებისმიერი გე-

მოვნებისა და ინტერესის მკითხველზეა ორიენტირებული. მის მრავალფეროვან რუბრიკებში თავისთვის საინტერესო მასალას პოულობენ როგორც კათოლიკე, ასევე, მართლმადიდებელი და პროტესტანტული ეკლესიის მრევლის წევრები, ეკლესიათაშორის, თეოლოგიური, ისტორიული, სოციალური თემატიკით დაინტერესებული მკითხველი, მათ შორის, სრულიად არაეკლესიური ადამიანებიც. განსაკუთრებული ინტერესით მოელიან ჩვენს ჟურნალს მეცნიერ-მკვლევარები და სტუდენტები, რომლებიც კათოლიკე ეკლესიის ისტორიის შესწავლით და კვლევით არიან დაკავებული. ბოლო წლებში, როდესაც მრავალი დამწყები თუ უკვე გამოცდილი მეცნიერი ირჩევს საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის ისტორიის შესწავლას, მათთვის „საბა“ შეუცვლელ წერილობით ისტორიულ წყაროს წარმოადგენს. ამიტომ ჩვენი ჟურნალი ისტორიკოსთა დიდ დაინტერესებას იწვევს და ისინი მისი სისტემატური მკითხველები არიან. ასევე, აღსანიშნავია, რომ „საბა“ არ კმაყოფილება მიღწეულით, ის მუდმივ

განახლებასა და განვითარებაშია, განსაკუთრებით ბოლო 15 წლის მანძილზე, როდესაც გამოცემამ თვისობრივი ცვლილება განიცადა. ვსარგებლობ შემთხვევით და მინდა, „საბას“ იუბილე მივულოცო მის პირველ რედაქტორს, მანანა ანდრიაძეს და ღვაწლმოსილ მუშაკს, ციცინო ხითარიშვილს, ყველა ტექნიკურ მუშაკს, რომელთა დაუღალავი საქმიანობით იქმნებოდა გაზეთი „საბას“ ისტორია; ვისაც თავისი მოკრძალებული წვლილი შეჰქონდა „საბას“ გამოცემასა და მკითხველამდე მიტანაში, მათი დამსახურებით დღეს გვაქვს „საბას“ მე-300 ნომერი. მადლობა მერაბ ლალანიძესა და განახლებული „საბას“ სარედაქციო კოლეგიის წევრებს. მათი ინიციატივისა და თანამედროვე გამოწვევათა გათვალისწინებით, შესაძლებელი გახდა „საბას“ თვისობრივი და ხარისხობრივი გარდაქმნა. ამ რეფორმის შემდგომ „საბამ“ ჟურნალის სახე და განახლებული თანამედროვე ფორმა შეიძინა. დღეს თამამად შეიძლება ითქვას, რომ პოლიგრაფიული თვალსაზრისით „საბა“ საქართველოს მცირებიუჯეტის ბეჭდვითი გამოცემების ლიდერთა შორისაა, რაშიც დიდი წვლილი მამა მიხეილ სურმაგას მიუძღვის. მადლობა ჟურნალის ყველა ავტორს და, ცხადია, მამა გაბრიელეს, როგორც ყველაზე ნაყოფიერ ავტორს და ბოლო 15 წლის მანძილზე ჟურნალის მთავარ რედაქტორს; განსაკუთრებული მადლობა მეუფე ჯუზეპეს მისი მუდმივი ზრუნვისა და საჭირო რჩევებისათვის, რაც ჩვენი ჟურნალის ხარისხობრივი დონის გაუმჯობესებისაკენ არის მიმართული. და, რა თქმა უნდა, ყველაზე დიდი მადლობა ჩვენს მკითხველს, ვინც თვიდან თვემდე მოელის „საბას“ ახალი ნომრის გამოსვლას.

+ ჟოზე ა. გატანაჟური, წმიდა საყდრის დესპანი

პატივცემულო მამა გაბრიელ ბრაგანტინი და ჟურნალ „საბას“ რედაქცია,

ჟურნალ „საბას“ მე-300 ნომრის გამოცემასა და ჟურნალის რედაქციის დაარსების 25-ე წლისთავთან დაკავშირებით, მსურს, მოგილოცოთ ეს საამაყო მოვლენები და მადლობა მოგახსენოთ კათოლიკე ეკლესიისა და კათოლიკური საკრებულოსადმი გაწეული ესოდენ ფასეული სამსახურისთვის.

ჟურნალი „საბა“ დიდად პოპულარული და დაფასებული პერიოდული გამოცემაა, რომელიც მოიცავს სიახლეებს, სტატიებს, ნაშრომებსა და ილუსტრაციებს სამხრეთ კავკასიაში კათოლიკური ყოფნის შესახებ. მას დიდი დამსახურება მიუძღვის კათოლიკური საკრებულოს წინაშე - იგი აღწერს, აღწერს და მკითხველს ამცნობს კათოლიკური ყოფნის ისტორიას, კერძოდ, პაპების ვიზიტებს, ეკლესიების კურთხევას, საეკლესიო დღესასწაულებს და მნიშვნელოვან პიროვნულ თუ ისტორიულ მოვლენებს. ამავე დროს, მის ფურცლებზე ხდება ჩაღრმავებული განსჯა იმისა, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია ქრისტეს

სულ უფრო მზარდი ყოფნა ჩვენ შორის.

მსურს, მადლობა მოგახსენოთ თქვენ და ჟურნალ „საბას“ მთელ რედაქციას საუკუნის მეოთხედის მანძილზე გაწეული თავდადებული შრომისთვის, რამაც დიდი სარგებლობა მოუტანა კათოლიკე ეკლესიას. გილოცავთ ამ „ვერცხლის იუბილეს“ და გისურვებთ კიდევ მრავალი სახელოვანი წლისთავის ზეიმობას. დაე, ჩვენმა ზეციერმა დედა მარიამმა გვიმოხოს და კეთილმა უფალმა ლოცვა-კურთხევა არ მოაკლოს თქვენს გამორჩეულ საქმიანობას. გმადლობთ.

გაქა მინდიაშვილი, სახალხო დამცველთან არსებული ტოლერანტობის ცენტრი

სიხარულით მინდა მივულოცო ჟურნალ „საბას“ დაარსებიდან 25 წელი და მე-300 ნომრის გამოსვლა. „საბა“ კათოლიკე ეკლესიის რელიგიური ჟურნალია. წლების განმავლობაში იგი ზრუნავს არა მარტო იმაზე, რომ კათოლიკე მრევლი საინტერესო სიახლეებითა და სასარგებლო კონფესიური ლიტერატურით მოამარაგოს, არამედ მისი სივრცე ღიაა სხვა აღმსარებლობებისთვისაც. ამ მხრივ, „საბა“ თანმიმდევრულად დგას რელიგიებს შორის მშვიდობის, რელიგიის თავისუფლების დაცვისა და ტოლერან-

ტული ურთიერთობების განვითარების სამსახურში. ზოგადად, ქართველი მკითხველი არ ვართ განებივრებული ხარისხიანი რელიგიური პერიოდიკით, მაგრამ, ამ მხრივ, „საბა“ გამოჩნდისა და მის რეპორტაჟებსა და პუბლიკაციებს დიდი ყურადღებით ვეცნობი. კიდევ ერთხელ ვულოცავ „საბას“, ჟურნალის სარედაქციო ჯგუფს, ავტორებსა და მკითხველს და ვუსურვებ უაღრესად საინტერესო მოგზაურობის გაგრძელებას კათოლიკე ეკლესიისა და, ასევე, სხვა აღმსარებლობების სამრევლო და ინტელექტუალურ - თეოლოგიურ სამყაროში, ასევე, ვუსურვებ ტირაჟისა და მკითხველთა წრის გაფართოებასა და გაზრდას.

სერგო რატიანი, საქართველოს პარლამენტის წევრი

„საბას“ სარედაქციო კოლექტივს, თანამშრომლებსა და მკითხველებს ვულოცავ დაფუძნების 25-ე წლისთავსა და ტოლერანტობის ქომაგის საპატიო ტიტულის მინიჭებას. საბჭოთა მენტალობის დასაძლევად დასავლური ღირებულებების ერთგულება და პოპულარიზაცია უმნიშვნელოვანესი გამოწვევაა ჩვენი კულტურისთვის. მადლობა „საბას“.

ეპისკოპოსი რუსუდან გოცი-რიძე, საქართველოს ეპანგელურ-ბაპტისტური ეკლესია

ეპანგელურ-ბაპტისტური ეკლესია და მშვიდობის კათედრალი ულოცავს ჟურნალ „საბას“ საიუბილეო თარიღს. გვიხარია, რომ ეს ჟურნალი უკვე 25 წელია ფუნქციონირებს და ის მხოლოდ ვიწრო სამრევლო გამოცემლობა კი არ არის, არამედ ხშირად ეხება იმ მნიშვნელოვან საკითხებს, რაც ეკუმენურ სივრცეში ტრიალებს.

გვჯერა, რომ 2020 წლის ტოლერანტობის ქომაგის ჯილდო სრულებით ღირსეულად მიიღო ჟურნალმა, რომლის მე-300 საიუბილეო გამოცემამ უკვე იხილა დღის სინათლე. გისურვებთ კიდევ დიდხანს შეძლოთ საკუთარი მრევლისა და ქართული საზოგადოებისათვის ღირსეული სამსახური.

პასტორი ირინა სოლუი, საქართველოსა და სამხრეთ კავასიაში ეპანგელურ-ლუთერული ეკლესია; დოქ. ელენა ილინაძე, „საეკლესიო მაცნეს“ რედაქტორი

საქართველოში ეპანგელურ-ლუთერული ეკლესიისა და მისი ყოველთვიური „საეკლესიო მაცნეს“ რედაქციის სახელით, ვულოცავთ ჟურნალ

„საბას“ 25-წლიან იუბილეს და დიდ მადლობას ვუხდით ნაყოფიერი და ძალზე მნიშვნელოვანი საქმიანობისათვის. ცნობილია, რომ კათოლიკე და ლუთერულ ეკლესიებს საერთო ისტორიული და თეოლოგიური საფუძველი აქვთ. მაგრამ არა მარტო წარსული გვაერთიანებს, არამედ აწმყო და მომავალიც, რადგან საქართველოში ორივე ეკლესიას მრავალწლოვანი, შედეგიანი თანამშრომლობა ახასიათებს, ეკლესიურ, სოციალურ და დიაკონურ სფეროებში. „საბას“ შეაქვს შეუდარებელი წვლილი ამ თანამშრომლობაში თავისი რეგულარული, ვრცელი ინფორმაციით ლუთერული ეკლესიის, მისი ისტორიის, სწავლებისა და

საქმიანობის შესახებ, რაშიც პირადად დიდ მადლობას ვუხდით ბატონ ნუგზარ ბარდაველიძეს. მეგობრული, ტოლერანტული ურთიერთობების დამყარებისა და განვითარების ერთ-ერთი პირობაა ის, რომ მედიის საშუალებებმა გაავრცელონ სწორი და გულწრფელი ინფორმაცია სხვადასხვა კონფესიებისა და რელიგიების შესახებ და გააცნონ მკითხველსა და მაყურებელს საქართველოში არსებული მრავალფეროვანი გარემო. ამ ფუნქციას სრულყოფილად ას-

რულებს მრავალი წლის განმავლობაში „საბა“, თავისი მაღალხარისხოვანი ილუსტრაციებითა და საინტერესო შინაარსით. კიდევ ერთხელ გილოცავთ იუბილეს და სარედაქციო გუნდს, მამა გაბრიელე ბრატინის ხელმძღვანელობით, ვუსურვებთ ხანგრძლივ სიცოცხლესა და ნაყოფიერ მსახურებას ჩვენი უფლის, იესო ქრისტეს სადიდებლად.

მამა პიარ დიუმულენი, ბიპლანისტი, პროფესორი (საფრანგეთი)

ვულოცავ ჟურნალ „საბას“ 25 წლის იუბილეს! საუკუნის მეოთხედი - ეს ხომ „ვერცხლის ქორწილია“! უღრმესი მადლობა ყველას, ვინც დიდი სიყვარულით დაუღალავად შრომობდა ჯერ ჩვენი კათოლიკური გაზეთის, და შემდგომ უკვე ჟურნალის შექმნისთვის და განვითარებისთვის. ნებისმიერ საქმეს თან ახლავს სირთულეები, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, „საბა“ ყოველთვის იცავდა და იცავს ჩვენი სამოციქულო ადმინისტრაციის, საქართველოს კათოლიკე ეკლესიის ისტორიას, მკითხველს ყოველთვის სთავაზობს მასალას, რომელიც ძალზე მნიშვნელოვანია ჩვენი ეკლესიის სულიერი ცხოვრებისთვის და საკრებულოებს შორის კავშირის დამყარებისთვის.

ადვენტით იწყება ახალი ლიტურგიული წელიწადი, ხოლო ეს იუბილე მოგვინოდებს ნდობისთვის და ერთგულებისთვის. შევხედავთ რა განვლილს, შეგვიძლია მტკიცე რწმენით გავაგრძელოთ გზა უფალთან შესახვედრად.

მადლობა, უფალო, შენი მუდმივი დახმარებისთვის, შენს მსახურთა დიდსულოვნებისთვის და ძალისხმევისთვის და იმისთვის, რომ ცოცხალია საქართველოში ჩვენი ერთი, წმიდა, კათოლიკე, სამოციქულო ეკლესია!

ამ მშვენიერი ჟურნალის ყველა თანამშრომელი და მკითხველი დაე, დალოცვილი იყოს უფლის მიერ!

ს: საქართველო

ა: ადმინისტრაცია

ბ: ბედნიერი დაბადების დღე

ა: ალელუია!

მამა აკაკი ჭიჭიძე, ასპინძის რაიონის სიზაბავრა-ვარგა-ვის კათოლიკური სამრევლოს წინამძღვარი

ყოველი იუბილე გავლილი გზის დაფასებაა და ზეიმი, განუღო ღვანლის აღნიშვნა. ასპინძის რაიონის კათოლიკენი გულითად მადლობას უძღვნიან „საბას“ სარედაქციო კოლეგიას იმ ერთგულებისათვის, რომლითაც

წლების მანძილზე ემსახურებიან ჩვენი ეკლესიის ამ მნიშვნელოვან საქმეს. ამ ერთგული მსახურების ერთ-ერთი ნაყოფი სწორედ ისაა, რომ არა მხოლოდ მრავალი აქტიური მორწმუნე სიხარულით მოელის ყოველ ახალ ნომერს, არამედ იმათაც სწვდება საეკლესიო მაცნის ხმა, რომლებიც ხანდაზმულობის ან სხვა მიზეზთა გამო ვერ დადიან ეკლესიაში და არაერთი არაკათოლიკე მეგობრისთვისაც გამხდარა ის რეგულარული საკითხავი.

მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი, თბილისის საკათედრო ტაძრისა და ქ. რუსთავის კათოლიკური სამრევლოს წინამძღვარი

ციფრული ტექნიკის ეპოქაშიც კი ბეჭდვით სიტყვას არ დაუკარგავს თავისი ადგილი და მისია. როგორც ადრე, ასევე ამჟამადაც ასრულებს თავის დიდ როლს საზოგადოების განსწავლა-განათლების საქმეში. საქართველოს კათოლიკეთათვის, დაარსების დღიდან მოყოლებული დღემდე, ამ მისიას კარგად უძღვება საქართველოს კათოლიკეთა ყოველთვიური მაცნე „საბა“, რომელიც წლების განმავლობაში ნელ-ნელა იხვეწება და ლამაზდება, რათა მკითხველისათვის უფრო მიმზიდველი

და სასიამოვნო წასაკითხი იყოს. მთელ სარედაქციო კოლეგიას, ვინც დიდი როლი შეასრულა მის დაარსებაში, ვინც წლების განმავლობაში დაუღალავად ზრუნავდა მის სხვადასხვა გამოცემაზე და დღესაც ასრულებს ამ მისიას, მსურს, გადაეუხადო გულითადი მადლობა და მომავლის გასავლელ გზაზე ვუსურვო გამძლეობა, მოთმინება, სული წმიდის მადლი, რომ არ დაიღალონ ამ ლამაზი და, ამავდროულად, საპასუხისმგებლო საქმიანობით. დაგლოცოთ ღმერთმა.

მამა პაატა ქომოშვილი, წმ. აბტაჲ და წმ. პავლე მოციქულთა კათოლიკური სამრევლოსა და სრულიად კახეთის კათოლიკური სამრევლოების (სანაპარდო, მთისძირი, სიზაბავრა და სიზა) მღვდელმსახური

ჟურნალ „საბას“ უკვე თავისი არსებობის მეოთხედი საუკუნე შეუსრულდა. ეს არცთუ ისე მცირე დროა განახლებული და აღორძინების გზაზე მყოფი კათოლიკე ეკლესიისათვის საქართველოში. ამ ჟურნალის როლი განსაკუთრებით დიდი იყო 90-იან წლებში, ვინაიდან იმ დროს ის ერთადერთი თუ არა, ერთ-ერთი საინფორმაციო წყარო იყო კათოლიკე, და არა მხოლოდ

25 წელი გასულა! თითქმის
საუკუნის მეოთხედია, რაც ყოვ-
ნლოვერიუმი მაცნე „საბა“ უანგა-

როდ და დაუღალავად აგრძელებს დაწყებულ გზას. „საბა“ ჩვენი ეკლესიის დიდი მონაპოვარია, მან ჩვენი ეკლესიის ეპოქა შექმნა. ეს იყო სიახლე, რომელიც სულიერ მოთხოვნილებაში გადაიზარდა და დღეს იგი ჩვენი სულიერების გზამკვლევაა,

ჩვენი ლხინისა და სადარდებლის მკითხველამდე მიმტანია, ყოველ ჩვენგანს აძლევს ნაფიქრალის, მნიშვნელოვან საკითხზე მსჯელობისა და ხმის მიწვდენის საშუალებას. წლების მიუხედავად, არ გახუნდა, ინტერესი არ დაკარგა, თანამედროვეობას ფეხი აუწყო და გაუმჯობესებისკენ სწრაფვაში განვითარდა.

თემატიკის მრავალფეროვნება და მაღალპროფესიონალიზმი მისი მთავარი ხიბლიც არის და ღირსებაც. „INER Georgia - ნყვილისა და სიცოცხლის სამსახურში“ დაარსების დღიდან მეგობრობს ჟურნალ „საბასთან“, ხშირად გაგვინდია მისი ფურცლებისთვის სათქმელ-ნაფიქრალი საინტერესო სტატიებით საგანმანათლებლო-აღმზრდელობით თემებზე, მორწმუნეთა ფორმაციაზე, ოჯახების რეალობაზე, ბიოეთიკაზე, ჩვენს მიმდინარე საქმიანობაზე... და, თვითგან განსხვავებით, ამ გზით მივდივართ „საბას“ მაღლიერ მკითხველამდე. იგი ღირსეული დესპანია ყველა ოჯახში.

მაღლობა „საბას“ რედაქტორს და რედაქციას, ასე რუდუნებით რომ ზრუნავენ თავიანთ მკითხველზე. ცდილობენ, ნომრიდან ნომრამდე დახვეწონ სტილი და განსხვავებული ხელწერით წარდგენ. მაღლობა საჭირო გვერდებისა და საინტერესო სტატიებისათვის. დაბადების დღეს გილოცავთ, „საბა“, და გისურვებთ მაღლიერი მკითხველის გამრავლებას!

ირაკლი კაკაბაძე, მწერალი, მთარგმნელი, სტამბოლის ლიტერატურული კავშირ-გაუკიდებელი „გალაკტიონის“ დამფუძნებელი, (თურქეთი)

მამა გაბრიელ ბრეგანტინის, „საბას“ სარედაქციო კოლეგიას და ყველა კათოლიკეს გულითადად ვულოცავ ამ გამორჩეული ჟურნალის საიუბილეო მე-300 ნომრის გამოცემას და ტოლერანტობის ქომაგის ტიტულით დაჯილდოებას. როგორც სტამბოლის ქართველთა კათოლიკური საგანე, ასევე, ჟურნალი „საბაც“ სხვადასხვა აღმსარებლობის ქართველთათვის ერთიანობის სულის მატარებელი და ჭეშმარიტად ტოლერანტობის სიმბოლოა. ვიმედოვნებ, რომ, როგორც

ყოველთვის, მომავალი წლის თებერვლის თვეში კვლავ ვინილავთ სტამბოლის კათოლიკურ საგანეში ქართველ მომლოცველებს, თქვენი სტუმრობა ჩვენ სულიერად გვაძლიერებს.

P.S. ჟურნალის საიუბილეო ნომრის მზადება უკვე დაწყებული იყო, როდესაც სასიხარულო ამბავი შევიტყვეთ, საქართველოს სახალხო დამცველისა და რელიგიათა საბჭოს გადამწყვეტილებით, ჟურნალ „საბას“ 2020 წლის ტოლერანტობის საპატიო ქომავლის ნოდება მიენიჭა.

ეს ჯილდო „საბამ“ ბოლო წლებში გამოქვეყნებული მრავალფეროვანი თემატიკის, ტოლერანტული სულისკვეთებისა და ინტერრელიგიური ხასიათის პუბლიკაციების გამო დაიმსახურა. ჩვენი ჟურნალის გვერდებიდან შუქდებოდა არა მხოლოდ ლათინური წესის მრავალეთნიკური კათოლიკე მრევლის ცხოვრება, არამედ სისტემატურად ვაქვეყნებდით მასალებს ქრისტიანთა ერთობის, ეკლესიათაშორისი დიალოგისა და სხვადასხვა აღმსარებლობის მორწმუნეთა ურთიერთობების შესახებ, რითაც ვცდილობდით, ხელი შეგვეწყო ჩვენი ქვეყნის რელიგიური და ეთნიკური მრავალფეროვნების სრულყოფილად

და მიუკერძოებლად წარმოჩენასა და ადამიანებს შორის ნდობისა და ურთიერთპატივისცემის დამკვიდრებას. ჟურნალი „საბა“ ერთგულია, ერთი მხრივ, ეკლესიის კათოლიკობის პრინციპისა და კათოლიკე ეკლესიის თანამშრომლობისა და გახსნილობისა სხვა ეკლესიებთან მიმართებაში, რაც ვატიკანის მეორე კრების კონსტიტუციაში (Unitatis redintegratio) აისახა და რომლის მთავარი ამოცანაა ყველა ქრისტიანს შორის ერთობის აღდგენა, ხოლო, მეორე მხრივ კი, ევროკავშირის დევიზისა „ერთიანობა მრავალფეროვნებაშია“.

ტოლერანტობის დღე 1995 წლიდან UNESCO-ს ინიციატივით აღინიშნება და მისი მიზანი არატოლერანტობისა და დისკრიმინაციის საფრთხეებზე საზოგადოების ცნობიერების

ამაღლებაა. წლებია, ეს დღე საქართველოში ფართოდ აღინიშნება. საქართველოს სახალხო დამცველმა და სახალხო დამცველთან არსებულმა რელიგიათა საბჭომ, რომელშიც ჩვენს ქვეყანაში მოქმედი ეკლესიებისა და რელიგიური ორგანიზაციების სულიერი ლიდერები არიან გაერთიანებულნი, რამდენიმე წლის წინ დააწესა ტოლერანტობის ქომაგის წოდება და მას საქართველოში ტოლერანტობის კულტურის განვითარებაში შეტანილი გამორჩეული წვლილისათვის ანიჭებენ ცალკეულ პიროვნებებსა და ორგანიზაციებს. გასულ წელს ეს ჯილდო სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტს გადაეცა, წელს კი ეს ტიტული ჟურნალმა „საბამ“ დაიმსახურა.

ტოლერანტობის ქომაგის წოდებით დაჯილდოება, რო-

გორც წესი, ტოლერანტობის საერთაშორისო დღეს, 16 ნოემბერს, საზეიმო ვითარებაში ხორციელდება, მაგრამ წლევანდელი პანდემიის ვითარებაში დაჯილდოება მოკრძალებულად, სოციალური დისტანციის დაცვით, ღია სივრცეში, სახალხო დამცველის ეზოში გაიმართა, სადაც სახალხო დამცველთან არსებულმა რელიგიათა საბჭოს წარმომადგენლებმა ოფიციალურად გადმოგვცეს 2020 წლის ტოლერანტობის ქომაგის დამადასტურებელი საპატიო სიგელი. ეს ჯილდო არის ბოლო წლების მანძილზე „საბას“ მთელი სარედაქციო კოლეგიის შრომის აღიარება და ტოლერანტობის ქომაგის ტიტული უფრო მეტ პასუხისმგებლობას გვანიჭებს „საბას“ მთელ შემოქმედებით ჯგუფს.

ახალი გამოცემა

პაპ ფრანცისკეს ცნობილი ენციკლიკა *Laudato Si* ქართულ ენაზე

რომის პაპების ენციკლიკები, როგორც წესი, კათოლიკე ეკლესიის დიდ მოვლენას წარმოადგენს და მსოფლიო მოსახლეობის ყურადღების ცენტრში ექცევა ხოლმე, თუმცა არის გამორჩეული ენციკლიკებიც, რომელთა გამოსვლა ნებისმიერი აღმსარებლობის ადამიანების დიდ გამომხატურებას იწვევს, მიუხედავად მათი პოლიტიკური თუ კონფესიური მრწამსისა. სწორედ ამგვარ ენციკლიკებს მიეკუთვნება პაპ ფრანცისკეს მეორე ენციკლიკა *Laudato Si* („დიდება შენდა“), რომელიც 2015 წლის 18 ივნისს გამოქვეყნდა და საყოველთაო პრობლემას, ეკოლოგიასა და გარემოს დაცვას მიეძღვნა.

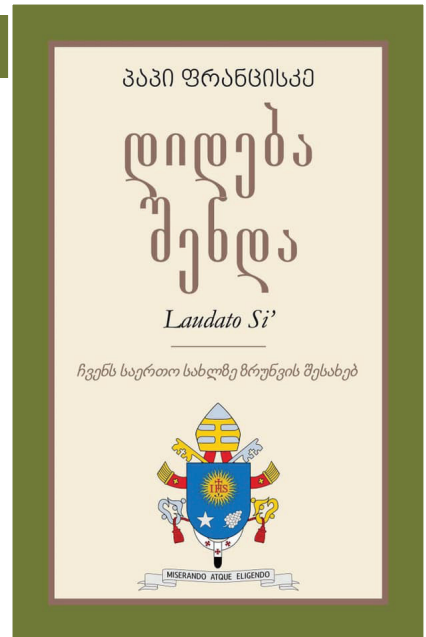
ენციკლიკის სახელწოდება წარმოდგება წმ. ფრანცისკე ასიზელის მონოდებიდან „*Laudato si', mi' Signore*“, სადაც წმინდანი შეგვახსენებს, რომ „დედამიწა ჩვენი საერთო სახლია“. ენციკლიკაში, წმ. ფრანცისკე ასიზელთან ერთად, რომლის პატივსაცემადაც აირჩია პაპმა თავისი სახელი, ნახსენები არიან წმ. ბენედიქტე ნურსიელი (სწორედ ევროპის მფარველი ამ წმინდანის პატივსაცემად აირჩია თავისი სახელი ბენედიქტე XVI-მ), წმ. ტერეზა ლიზიელი და ნეტარი შარლ დე ფუკო.

პაპის ეს ენციკლიკა თავის დროზე დადებითად შეაფასა გაეროს გენერალურმა მდივანმა პან გი მუნმა; მსოფლიო ეკუმენურმა პატრიარქმა ბართოლომეოს I-მა, რომელმაც განაცხადა: „კლიმატის ცვლილებასთან ბრძოლა ინდივიდუალურად შეუძლებელია. ეს პრობლემა მოითხოვს მთელი კაცობრიობის, განსაკუთრებით ჩვენი პლანეტის მდიდარ რეგიონებში მაცხოვრებელთა ყურადღებას და მოქმედებას. ჩვენს ძვირფას ძმასთან, პაპ ფრანცისკესთან საუბრისას შევთანხმდით, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია, რომ აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ეკლესიები ერთად მუშაობენ ამ თემაზე“. ფრანცისკელთა ორდენის გენერალმა მაიკლ პერიმ ყველას მოუწოდა, რომ არა მხოლოდ წაიკითხონ ახალი ენციკლიკა, არამედ ყურადღებით შეისწავლონ იგი, რადგან ამ დოკუმენტში საუბარია

პლანეტის მომავალზე, თუ როგორ შეგვიძლია შევცვალოთ არსებული ვითარება ქრისტიანული სწავლების ფონზე. ამ ენციკლიკის გამოცემას მიესალმა ეკლესიების მსოფლიო საბჭო და ცალკეული პროტესტანტული ეკლესიები. ხოლო ჟურნალისტმა ჯონ ალენმა, რომელიც სპეციალიზებულია თანამედროვე კათოლიკური ეკლესიის ანალიზზე, გამოთქვა მოსაზრება, რომ ენციკლიკა განკუთვნილია ისტორიაში დასამკვიდრებლად, როგორც გარდამტეხი მომენტი, როდესაც გარემოს დაცვა, ადამიანის სიცოცხლის, ღირსების დაცვასთან და ეკონომიკურ სამართლიანობასთან ერთად, გახდება კათოლიკური ეკლესიის სოციალური სწავლების ქვაკუთხედი.

რაოდენ სასიხარულოა, რომ დღეს ქართულენოვან საზოგადოებას აქვს საშუალება, მშობლიურ ენაზე გაეცნოს პაპ ფრანცისკეს ამ ცნობილ ენციკლიკას. მიმდინარე წელს, ახალგაზრდა მეცნიერ-მკვლევარის, ირაკლი ჯავახიშვილის მონდომებით, ქართულად ითარგმნა და კათოლიკური ეკლესიის სამოციქულო ადმინისტრაციის დაფინანსებით წიგნად გამოიცა *Laudato Si*. დაინტერესებულ მკითხველს ენციკლიკის შეძენა შეეძლება შესაბამის სამრევლოებში, ასევე, ხელმისაწვდომია ენციკლიკის ელექტრონული ვერსიაც. ვფიქრობ, კარგი იქნება, ქართულ ენაზეც მომზადდეს *Laudato Si*-სთან დაკავშირებით სათანადო ინფორმაცია და მსოფლიოს ძირითადი ენების გვერდით აიტვირთოს ვიკიპედიაში.

20 ოქტომბერს, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტში შედგა ირაკლი ჯავახიშვილის მიერ ნათარგმნი პაპის ენციკლიკის *Laudato Si* („დიდება შენდა“) წარდგენა-განხილვა (ინფორმაციისათვის აღვნიშნავ, რომ ეს ენციკლიკა ირაკლი ჯავახიშვილის მიერ ქართულად ნათარგმნი მე-11 საეკლესიო დოკუმენტია). მართალია, კოვიდ-პანდემიის პირობებში ყოველი ღონისძიება მინიმალური მასშტაბით და დამსწრეთა მცირერიცხოვნებით გამოირჩევა, მაგრამ „დიდება შენდას“ პრეზენტაციას, სოციალური დისტანციის დაცვით, ესწრებოდნენ საქართველოში ლათინური წე-

სის კათოლიკე ეკლესიის ეპიკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო, სასულიერო პირები, ვატიკანის საელჩოს წარმომადგენელი, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის რექტორი და პროფესორები. შეხვედრა გახსნა უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა ვაჟა ვარდიძემ, სამოციქულო ადმინისტრატორმა, მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ ყურადღება გაამახვილა ამ დოკუმენტის არსსა და ქართულ ენაზე გამოცემის მნიშვნელობაზე.

თავის გამოსვლაში ენციკლიკის მთარგმნელმა, ირაკლი ჯავახიშვილმა განაცხადა, რომ „დოკუმენტში პაპი ფრანცისკე საუბრობს გარემოს კრიზისსა და კაცობრიობის თავაშეკეხულ მომხმარებლობაზე. წმინდა მამის მტკიცებით, ჩვენს საერთო სახლზე (რომელიც ღმერთის ქმნილებაა) ზრუნვისას, ყურადღება უნდა გავამახვილოთ ისეთ პრინციპებზე, როგორიცაა პიროვნების ღირსება, საერთო სიკეთე, სოლიდარობა და სუბსიდიარობა; მივიჩნევ, რომ ქართველი მკითხველისთვის ამ დოკუმენტის ქართულ ვერსიაზე ხელმისაწვდომობა მნიშვნელოვანია, ვინაიდან მასში მოცემულია ჩვენი პლანეტის კრიზისის სისტემატური ანალიზი რელიგიური პერსპექტივიდან“. ენციკლიკის გამოცემას საგანგებო წერილით მიესალმა მისი აღმატებულება წმინდა საყდრის დესპანი საქართველოში არქიეპისკოპოსი ფოზე აველინო ბეტენკური.

სპეციალური კორესპონდენტი

„წმიდანი...“

წმ. ილარიონ ქართველი - მოხსენიების დღე - 2 დეკემბერი

ღირსი ილარიონ ქართველი (822-875) დაიბადა კახეთში, აზნაურის ოჯახში. იგი განსაკუთრებული ნიჭიერებით გამოირჩეოდა. თოთხმეტ წლამდე იქვე, სოფელში, მამის მიერ აშენებულ მონასტერში იყო, შემდეგ კი გარეჯის უდაბნოს მიაშურა, ჰპოვა პატარა გამოქვაბული და იქ დაეყუდა. მას დიდი ღვაწლი მიუძღვის საქართველოში სამონასტრო ცხოვრებისა და მშენებლობის განვითარებაში. ილარიონ ქართველმა ცხოვრების უდიდესი ნაწილი საზღვარგარეთ გაატარა. მოიარა პალესტინა, ბითინია (ოლიმპი), რომი, ბიზანტია, სადაც ეცნობოდა ქრისტიანული სამყაროს კულტურის უდიდეს კერებს, ლიტერატურულ მიღწევებს, სამონასტრო ცხოვრების წესსა და რიგს. ილარიონ ქართველის შესახებ შექმნილია ჰაგიოგრაფიული თხზულება „ილარიონ ქართველის ცხოვრება“. თხზულებაში ილარიონ ქართველი წარმოგვიდგება როგორც მონასტერთა მაშენებელი, წინამძღვარი, კახეთში დედათა და მამათა მონასტრების წესისა და კანონის დამდები. დაკრძალულია კონსტანტინოპოლის მახლობლად, ჰრომანის (რომანის) ქართველთა მონასტერში.

წმ. აბიბოს ნეკრესელი - მოხსენიების დღე - 12 დეკემბერი

წმიდა აბიბოს ნეკრესელი იყო საეკლესიო მოღვაწე, ერთი ასურელ მამათაგანი. იგი საქართველოში მოვიდა სირიიდან VI საუკუნის მეორე ნახევარში. თავდაპირველად ზედაზნის მონასტერში მოღვაწეობდა დიაკვნად, შემდეგ ნეკრესის საეპისკოპოსო კათედრას განაგებდა. ის ეწეოდა ფართო მისიონერულ მოღვაწეობას: გააქრისტიანა არაგვისპირის მთიელი კახელები, ებრძოდა ირანის ოფიციალური რელიგიის - ზოროასტრიზმის გავლენას, მოსპო ნეკრესის ტაძრის მახლობლად სპარსთა საგზებელი (წყლით ჩააქრო რიტუალური ცეცხლი), რისთვისაც შეიპყრეს და მარზაპანის ბრძანებით სოფელ რეხში ქვით ჩაქოლეს, ხოლო გვამი მხეცებს მიუგდეს. დასაფლავებულია სამთავროში (მცხეთა).

წმ. მეფე ვახტანგ გორგასალი - მოხსენიების დღე - 13 დეკემბერი

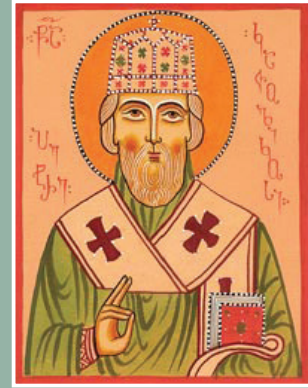
ქართლის მეფემ ვახტანგ I გორგასალმა (442-502) ზედწოდება მიიღო მუზარადზე გამოსახული მგლის გამო: სპარსულად „გორგასარ“ მგლისთავას ნიშნავს. მან დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველო ერთ სახელმწიფოდ გააერთიანა, ადმინისტრაციულად მოაწესრიგა და, შეიძლება ითქვას, პირველმა ქართველ მეფეთა შორის, მთელი კავკასია თავის პოლიტიკურ თვალსაწიერში მოაქცია. მისი ინიციატივით ქვეყნის ცენტრი მცხეთიდან თბილისში გადმოიტანეს. ქვეყნის გაერთიანების საქმეს ემსახურებოდა ვახტანგ I-ის ეროვნულ-კულტურული მოღვაწეობაც. მან ქართული ეკლესიაც ამ მიზნებს დაუქვემდებარა. იმდროინდელი ისტორიული აუცილებლობის შედეგად, საგარეო და შიდა სოციალური და პოლიტიკური ფაქტორები ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირში აღმოჩნდა და ვახტანგ I-ის პროგრესული ეროვნულ-პოლიტიკური მიზნების განხორციელება შეუძლებელი შეიქნა. სიმბოლურია მისი სიკვდილი: იგი შიდა ოპოზიციისა და გარეპოლიტიკური ძალის ერთობლივი კავშირის მსხვერპლი აღმოჩნდა. ვახტანგ I დაკრძალულია მცხეთაში, სვეტიცხოვლის ტაძარში.

საქართველოში

ნმ. პეტრე I, კათალიკოსი - მოხსენიების დღე - 13 დეკემბერი

წმიდა პეტრე, ქართლის პირველი კათალიკოსი, 467-474 წლებში განაგებდა საქართველოს სამოციქულო ეკლესიას. მან სათავე დაუდო საქართველოში კათალიკოსთა დინასტიას. წმიდა პეტრე კათალიკოსმა ავტოკეფალური ეკლესიის პრინციპით მოაწყო ეკლესიის მართვა-გამგეობა და ჩამოაყალიბა თვითმმართველობის ის ფორმა, რომელმაც შემდგომში კიდევ უფრო განამტკიცა საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ავტორიტეტი მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის ეკლესიებს შორის.

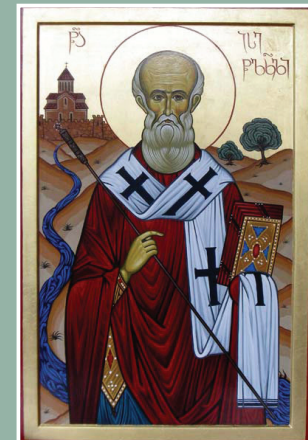
ნმ. სამოელ I, კათალიკოსი - მოხსენიების დღე - 13 დეკემბერი

წმიდა სამოელი საქართველოს ეკლესიის საჭეთმპყრობლის ტახტზე აღსაყდრდა წმიდა პეტრე კათალიკოსის შემდეგ, VI ს-ის დასაწყისში. იგი, ისევე, როგორც წმიდა პეტრე კათალიკოსი, ბიზანტიელი იყო და მსახურებდა გრიგოლ ნაზიანზელის ეკლესიაში. ვახტანგ გორგასალის მიერ საბერძნეთის საზღვრის ნაზიანზის ალებისას პეტრესთან ერთად ტყვედ წამოიყვანეს ქართლში. იგი დაინიშნა ჯერ მცხეთის ეპისკოპოსად, შემდეგ კი ქართლის კათალიკოსად. სამოელ კათალიკოსი საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ ეკლესიას განაგებდა მეფე დაჩისა და მისი მემკვიდრის ბაკურის დროს. მის დროს აშენდა წყაროსთავის ეკლესია ჯავახეთში.

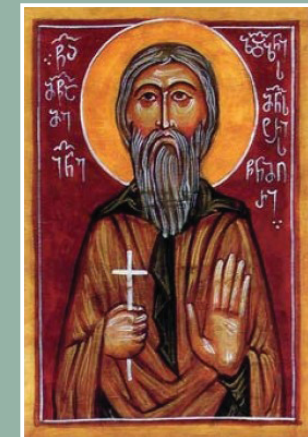
ნმ. ისე წილკნელი - მოხსენიების დღე - 15 დეკემბერი

წმიდა ისე წილკნელი იოანე ზედაზნელის მოწაფე იყო. იგი მოვიდა ანტიოქიიდან VI საუკუნის შუა წლებში, ცხოვრობდა ზედაზნის მონასტერში. ევლავიოს კათალიკოსისა და იოანე ზედაზნელის კურთხევით, ღირსი ისე წილკანში მოღვაწეობდა. მან გააქრისტიანა საქართველოს ჩრდილოეთი მთიანეთის მოსახლეობა, სადაც დაანგრია წარმართულ კერპთა ტაძრები და ააშენა ეკლესიები. დასაფლავებულია წილკნის ეკლესიაში.

ნმ. იოანე ზედაზნელი - მოხსენიების დღე - 25 დეკემბერი

წმიდა იოანე მოღვაწეობდა ზედაზნის მონასტერში, რომელიც დააარსა ღირსმა იოანე ზედაზნელმა, VI საუკუნის შუა წლებში მოღვაწე ერთ-ერთმა ათცამეტ ასურელ მამათაგანმა, ანტიოქიიდან ჩამოსულმა ბერმა, რომელიც ღვთისმშობლის გამოცხადებით მოვიდა ქართლში სარწმუნოების განსამტკიცებლად და ქვეყანაში ბერმონაზვნური ცხოვრების ასაღორძინებლად. თანდათან ზედაზენი საქართველოს სულიერებისა და კულტურის ჩაუქრობელ ლამპრად იქცა. ზედაზნელი მამები ზრუნავდნენ მონასტრის კეთილდღეობაზე, ეწეოდნენ აღმშენებლობით საქმიანობას. სინმიდითა და ძმათამოყვარეობით გამორჩეული წმიდა იოანე ზედაზნის მონასტრის წინამძღვრად იქნა დადგენილი. სულიერების ეს ერთ-ერთი უდიდესი კერა IX საუკუნეში არაბთა შემოსევების შემდეგ სარკინოზთა რბევის საგნად იქცა. ერთ-ერთი შემოსევის დროს არაბებმა შეიპყრეს და წამებით მოკლეს მონასტრის წინამძღვარი იოანე.

მოამზადა ვერიკო ნოზაძე

პაპ ფრანცისკეს ენციკლიკა Fratelli tutti

3 ოქტომბერს, ასიზიში თავისი ხანმოკლე ვიზიტისას, პაპმა ფრანცისკემ ხელი მოაწერა ახალ ენციკლიკას *Fratelli tutti* („ძმანო ყოველნი“), რომელშიც იგი მიუთითებს ძმობასა და სოციალურ თანადგომაზე, როგორც უკეთესი, უფრო სამართლიანი და მშვიდობიანი სამყაროს შექმნის გზაზე.

უწმიდესი მამა დოკუმენტს უწოდებს „სოციალურ ენციკლიკას“, და განმარტავს, რომ მისი სახელწოდება ისესხა წმიდა ფრანცისკეს „შეგონებიდან“: ამ სიტყვებით ასიზელი მოღვაწე მიმართავდა ყოველ ძმასა და დას, მათ სთავაზობდა სახარებაზე დაფუძნებულ ცხოვრების წესს. პაპი აღნიშნავს, რომ სწორედ ენციკლიკის წერის დროს დაიწყო კორონავირუსის პანდემია, და ამ საგანგებო გლობალურმა მდგომარეობამ გვიჩვენა, რომ არავინ გადარჩება მარტო, და რომ დადგა დრო ოცნებისა **„ერთიან კაცობრიობაზე“**, სადაც ყველა ერთმანეთის ძმა იქნება.

რვა თავიდან პირველში – **„კარჩაკეტილი სამყაროს აჩრდილი“** – პაპი ყურადღებას ამახვილებს თანამედროვე ეპოქის მრავალ სიმახინჯესა და ცდომილებაზე, ისეთზე, როგორიცაა დემოკრატიის, თავისუფლებისა და სამართლიანობის მცნებებით მანიპულირება და მათი დეფორმაცია; ეგოიზმი და საერთო სიკეთისადმი გულგრილობა; მოგებასა და ნარჩენების კულტურაზე დაფუძნებული საბაზრო ლოგიკის სიჭარბე; უმუშევრობა, რასიზმი, სიღატაკე; უთანასწორობა და მონობა, ადამიანებით ვაჭრობა, ქალთა მიმართ დამოკიდებულების ბოროტად გამოყენება და აბორტის იძულება; ორგანოებით ვაჭრობა. საუბარია გლობალურ პრობლემებზე, რომლებიც ერთობლივ მოქმედებას მოითხოვს, ხაზგასმით აღნიშნავს უწმიდესი მამა.

ამ ჩრდილოვანი ასპექტების პასუხად ენციკლიკა გვთავაზობს ბრწყინვალე მაგალითს კეთილი სამარიელისა, რომელსაც მიეძღვნა **მეორე თავი: „უცხო გზაზე“**. ჩვენ, ყველა, მოხმობილი ვართ, გავხედოთ ახლობლები სხვათათვის, აღნიშნავს პაპი, და შეაგონებს ქრისტიანებს, რომ ყოველ გარიყულ ადამიანში იესოს სახე ამოიცნონ.

მესამე თავში – **„განსჯა და გამონეწევა ღია სამყაროში“** – საუბარია უნივერსალური სიყვარულის შესახებ. პაპი მოგვინოვებს, „თავი დავაღწიოთ საკუთარ თავში ჩაკეტილობას“ და მოყვასის მიმართ გავისხნათ, ვისწრაფოთ „უნივერსალური ურთ-

ერთობისაკენ“. იგი აღნიშნავს, რომ სოლიდარობისა და ძმობის გრძნობა იბადება ოჯახში, ამიტომ საჭიროა ოჯახის დაცვა, მისი უმნიშვნელოვანესი და შეუცვლელი აღმზრდელობითი ფუნქციის პატივისცემა. ამ ნაწილში ნახსენებია ეთიკის შესახებაც საერთაშორისო ურთიერთობებში: ყოველი ქვეყანა, ვკითხულობთ ტექსტში, ეკუთვნის ასევე უცხოელსაც და გარკვეული ტერიტორიით სარგებლობაზე უარი არ უნდა ვუთხრათ გაჭირვებულებს, რომლებიც წარმოშობით სხვა მხრიდან არიან. **ამგვარად, კერძო საკუთრებაზე ბუნებრივი უფლება მეორე პლანზე გადადის, შექმნილი სიკეთის უნივერსალურ დანიშნულებასთან შედარებით.**

მეოთხე თავი – **„გული, გახსნილი მთელი სამყაროსადმი“** — მიეძღვნა მიგრაციის თემას. საჭიროა რეაგირება მათ გასაჭირზე, ვინც გაურბის სერიოზულ ჰუმანიტარულ სიტუაციას: გავამარტივოთ ვიზების მიღება, გავხსნათ ჰუმანიტარული დერეფნები, უზრუნველყოთ გაჭირვებულნი საცხოვრებლით, უსაფრთხო ცხოვრების პირობებითა და ძირითადი მომსახურებებით; მივცეთ მუშაობისა და განათლების მიღების შესაძლებლობა; ხელი შევეწყოთ ოჯახების გაერთიანებას, დავიცვათ მცირეწლოვანნი, მივცეთ რელიგიური თავისუფლების გარანტია.

მეხუთე თავის თემა – **„უკეთესი პოლიტიკა“**, ე.ი. პოლიტიკა, რომელიც სიყვარულის ერთ-ერთი ყველაზე ფასეული ნაირსახეობა ხდება, როდესაც ის საერთო კეთილდღეობას ემსახურება. ჩვენ გვჭირდება პოლიტიკა, რომელიც ყურადღებას ამახვილებს ადამიანის ღირსებაზე და არ ექვემდებარება ფინანსების ლოგიკას. ასეთ პოლიტიკაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სახალხო მოძრაობები. პაპი, ასევე, წერს გაეროს რეფორმების აუცილებლობაზე სიღატაკის აღმოსაფხვრელად და ადამიანის უფლებების დასაცავად: ენციკლიკაში ნათქვამია, რომ გაერომ კანონს უნდა მიანიჭოს ძალა და არა ძალა აქციოს კანონად.

მეექვსე თავში – **„დიპლომატი და სოციალური თანადგომა“** — საუბარია ცხოვრების კონცეფციაზე, როგორც ყველასთან დიპლომატიის ხელოვნებაზე, **გამონაკლისის გარეშე**, რამდენადაც თითოეულისაგან შეიძლება რაღაც ვისწავლოთ, არ არსებობენ უსარგებლო ადამიანები. განსაკუთრებით ხაზგასმულია ისეთი თვისებები, როგორიცაა კეთილმო-

სურნეობა, საპირწონედ სისასტიკისა, შიშისა და სიჩქარისა, რაც ასე დამახასიათებელია ჩვენი თანამედროვეობისათვის.

მეშვიდე თავი - „ახალი შეხედრის გზები“ - ეძღვნება მშვიდობის მნიშვნელობასა და ხელშეწყობას. მასში დადასტურებულია, რომ მშვიდობას მივყავართ ისეთი საზოგადოების შექმნამდე, რომელიც ემყარება ურთიერთმსახურებას. მშვიდობისა და მიტევების ცნება მჭიდროდ უკავშირდება ერთმანეთს. **უნდა გვიყვარდეს ყველა, გამოწკლისის გარეშე**, ხაზგასმითაა აღნიშნული ენციკლიკაში. ამასთან, **მჩაგვრელის სიყვარული ნიშნავს, დავებმართო მას, რათა შეიცვალოს და არ მივცეთ ნება მოყვასის დაჩაგვრისა. მიტევება არ ნიშნავს დაუსჯელობას, ის გულისხმობს სამართლიანობასა და ხსოვნას. მიტევება არ ნიშნავს დავიწყებას: ეს ნიშნავს ბოროტებისა და სამაგიეროს გადახდის დესტრუქციულ ძალაზე უარის თქმას.** არასდროს არ უნდა დავივიწყოთ ჰოლოკოსტის საშინელება, ხიროსიმასა და ნაგასაკის ატომური დაბომბვა, დევნა და ეთნიკური წმენდა: ყოველთვის უნდა გვახსოვდეს ეს, რათა შევინარჩუნოთ კოლექტიური სინდისის ცოცხალი მეხსიერება. ასევე, მნიშვნელოვანია გვახსოვდეს ყოველი სიკეთე, დასძენს პაპი ფრანცისკე.

განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ომის საკითხს, რომელიც პოლიტიკისა და კაცობრიობისათვის წამგებიანია, სამარცხვინო დათმობაა ბოროტი ძალების წინაშე. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ **ამჟამად, წარსულისაგან განსხვავებით, არ შეიძლება საუბარი „სამართლიან ომზე“**: მთელი ძალისხმევით უნდა დამტკიცდეს: „უარი ომს“.

ენციკლიკაში **დამოწმებულია სიკვდილით დასჯის დაუშვებლობა: ის უნდა გაუქმდეს მთელ მსოფლიოში.** „მკვლელი არ კარგავს პირად ღირსებას, - წერს პაპი, - და ღმერთი გვეცხადება ამის თავმდებად.“ უწმიდესი მამა ხაზს უსვამს სიცოცხლის წმიდა ბუნების დაცვის აუცილებლობას ყველა სიტუაციაში, სადაც ცდილობენ მის განირვას: ახალშობილთა, ინვალიდთა, მოხუცთა სიცოცხლის.

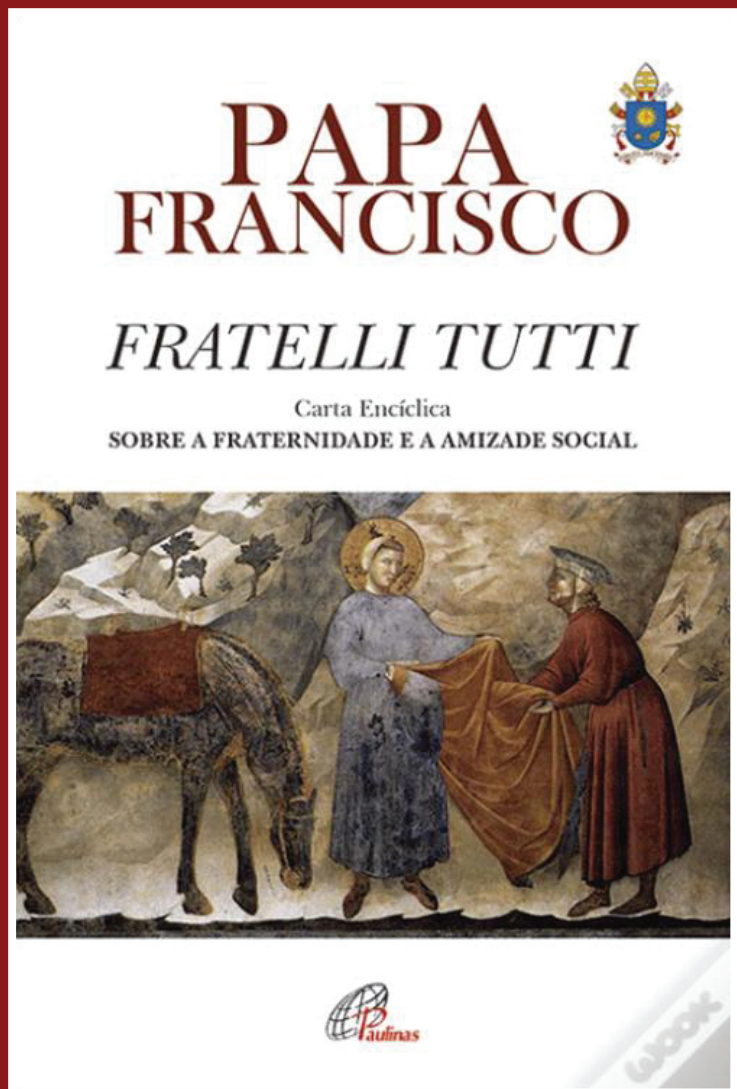
უკანასკნელ **მერვე თავში - „რელიგიები ძმობის მსახურებაში მთელ მსოფლიოში“** - პაპი კვლავ ადასტურებს, რომ რელიგია არ წარმოშობს ტერორიზმს, მაგრამ მისი მიზეზები რელიგიურ ტექსტთა არასწორ ინტერპრეტაციაში, ასევე, შიმშილის, სიღატაკის, უსამართლობისა და ჩაგვრის პოლიტიკაში მდგომარეობს. რელიგიათა შორის მშვიდობა შესაძლებელია, და ამისთვის საჭიროა ყველას მივცეთ რელიგიური თავისუფლების პირობა, ადამიანის ფუძემდებლური უფლება. ენციკლიკაში ხაზგასმულია ეკლესიის როლი ამ თავისუფლების დაცვაში: თუმცა ეკლესია დაკავებული არაა პოლიტიკით, ის არ უარყოფს ადამიანის ყოფიერების

პოლიტიკურ განზომილებას.

დაბოლოს, პაპს მოჰყავს „დოკუმენტი ადამიანთა ძმობის შესახებ მსოფლიო მშვიდობისა და კეთილმეზობლობისათვის“, ხელმოწერილი მის მიერ 2019 წლის 4 თებერვალს, აბუ-დაბიში, უმაღლეს იმამ ალ-აზჰარ აჰმად ალ-თაიბთან ერთად. პაპი ანახლებს მოწოდებას, რათა დიალოგი გახდეს გზა საყოველთაო თანამშრომლობისა, ხოლო ურთიერთგაცნობის გაღრმავება - მისი მეთოდი და კრიტერიუმი.

თარგმანა ჰერიკო ნოზაქმე

<https://www.vaticannews.va/ru/pope/news/2020-10/papa-podpisal-encikliku-fratelli-tutti.html>

კათოლიკე ეკლესია საქართველოში

(საბჭოთა პერიოდი 1921-1991)

დასკვნის მაგივრად

ცხადია, 1991 წელი საეტაპო წლად შეიძლება ჩაითვალოს საქართველოში მოქმედი კათოლიკე ეკლესიისათვის. ამ წლის გაზაფხულზე, თბილისში „ნეოკატექუმენური“ საკრებულო დაფუძნდა. აგვისტოში კი, პოლონეთში პაპის ვიზიტთან დაკავშირებით, პირველი მომლოცველობა განხორციელდა და ვარშავის სტადიონზე გამართული მსახურების დროს ორმა ახალგაზრდამ მიიღო პაპის კურთხევა, შედგომოდნენ მღვდელმსახურის პასუხსაგებ გზას. პატრ იან სნეჟინსკის მონდომებით, პატრი ადამ ოხალი გამოთქვამს სურვილს საქართველოში მისიით ჩამოსვლაზე. უკვე ორი ათეული წელი მამა ადამი წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძრის წინამძღვარია. აღსანიშნავია, რომ 1992 წელს წმიდა საყდარმა საქართველოს დამოუკიდებლობა ცნო და მოავლინა დესპანი, არქიეპისკოპოსი ჟან პოლ გობელი.

მიუხედავად სიმცირისა, კათოლიკე მრევლი მნიშვნელოვან როლს თამაშობდა საქართველოს კულტურასა და ისტორიაში. საუკუნეების მანძილზე, კათოლიკე მისიონერებმა საქართველოს სხვადასხვა კუთხის შესახებ ფასდაუდებელი ისტორიული და ეთნოლოგიური მასალა შემოგვინახეს. ისინი ექიმები და მხატვრები იყვნენ, თავისი განათლებითა და სულიერებით იზიდავდნენ მეფე-მთავრებსა თუ სასულიერო იერარქებს. მათ ყველაზე მეტად ენდობოდნენ საქართველოს მეფეები, ანდობდნენ მნიშვნელოვან დიპლომატიურ მიმონერას; როდესაც ჩვენს ქვეყანასა და ევროპას შორის ერთიანობის აღდგენა და დაახლოება უკვე რეალობად იქცა, ისინი იყვნენ პირველი დესპანები ქრისტიანულ ევროპასა და მტრებით გარშე-

მორტყმულ საქართველოს შორის. განსაკუთრებული მადლიერება გვიპყრობს ქრისტეს რწმენისათვის თავგანწირული იმ ათეულობით კათოლიკე მღვდლისადმი, რომლებიც შუა საუკუნეებისა თუ ახალი დროის ძნელბედობის ჟამს კეთილი მწყემსივით თავს დებდნენ პატარა საქართველოსთვის, ქვეყნისთვის, რომელიც მტრულ გარემოში მედგრად ინარჩუნებდა მაცხოვრის რწმენას და მის ეკლესიას.

მსურს, წერილი დავასრულო 2016 წლის 30 ოქტომბერს, პაპ ფრანცისკეს თბილისში ვიზიტისას, საქართველოს პრეზიდენტთან შეხვედრის დროს წარმოთქმული სიტყვებით: „საქართველოში კათოლიკე ეკლესიას საუკუნეების მანძილზე შეჰქონდა თავისი დიდი წვლილი საზოგადოების განვითარების ყველა სფეროში. ვიმედოვნებ, რომ იგი კვლავაც შეიტანს თავის ბუნებრივ წვლილს ქართული საზოგადოების ზრდაში, ჩვენი საერთო ქრისტიანული ტრადიციების დამოწმების, უპოვართა სასიკეთოდ განეული ძალისხმევის გზით და უძველეს ქართულ მართლმადიდებელ ეკლესიასა და ქვეყნის სხვა რელიგიურ საკრებულოებთან განახლებული დიალოგისა და განმტკიცებული ურთიერთობების მეშვეობით“.

P.S. მახსოვს, 1985 წელს, როდესაც თბილისის წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძრის წინამძღვარს ვკითხე, თუ რა იყო ყველაზე მნიშვნელოვანი იმ მოცემულ ეტაპზე კათოლიკე ეკლესიისათვის საქართველოში, მან დაუფიქრებლად მიპასუხა: „ახალი კათოლიკე მღვდლები“. მართლაც, შემდგომ განვითარებულმა მოვლენებმა დაადასტურა მისი სიტყვების სიმართლე. პოსტ-

საბჭოთა გარდამავალ ეტაპზე, როდესაც მოსახლეობამ ხელახლა დაიწყო შემობრუნება ეკლესიისაკენ, რომ ყოფილიყვნენ საკმაო რაოდენებით სასულიერო პირები, საქართველოში გაფანტული კათოლიკური საკრებულოები მწყემსის გარეშე არ აღმოჩნდებოდნენ. იმ ტაძრებსაც, რომლებიც გასული საუკუნის 80-90-იან წლებში სხვა კონფესიას გადაეცა, ეს ბედი არ ეწოდა. და 90-იანი წლების მეორე ნახევრიდან სამხრეთ კავკასიაში ლათინური წესის სამოციქულო ადმინისტრაციას თითქმის წულიდან არ მოუწევდა თავისი საქმიანობის დაწყება.

1993 წელს, როდესაც წმიდა საყდრის ნუნციუსი, არქიეპისკოპოსი ჟან პოლ გობელი შეუდგა თავის საქმიანობას საქართველოში, პირველი, რაც მან გააკეთა, ეს იყო სამოციქულო ადმინისტრაციის ჩამოყალიბება და ზრუნვა სასულიერო პირების მოწვევისათვის. ერთ-ერთი პირველთაგანნი, ვინც გამოეხმაურენ არქიეპისკოპოსის ამ მოწვევას, გახლდნენ ახალგაზრდა მღვდლები ქალაქ ვერონადან, წმ. სტიგმელთა კონგრეგაციის წევრები, მამა ჯუზეპე პაზოტო და მამა გაბრიელე ბრაგანტინი, რომლებმაც მალევე შეისწავლეს ქართული ენა და 1994 წლიდან შეუდგნენ დასავლეთ საქართველოში წმინდა მისიის აღსრულებას. 1996 წელს მამა ჯუზეპე პაზოტოს ნუნციუსმა სამოციქულო ადმინისტრაციის მართვაც დაავალა. ამ პერიოდიდან მოყოლებული, სამოციქულო ადმინისტრაციამ მისი დაუზარელი მმართველის ხელმძღვანელობით მრავალი საქმე ითავა, რათა სამრევლოს საქმიანობა გამოეცოცხლებინა და გაეძლიერებინა. პირველ რიგში, მოხდა 1937 წელს ჩამორთმეული წმ. მარიამის

ზეცად აღყვანების ტაძრის საფუძვლიანი რესტავრაცია. 1999 წელს არქიეპისკოპოსმა ჯოვანი ბატისტა რემ ახლად აკურთხა ტაძარი, რომელიც საკათედრო ტაძრად იქცა. იმავე წლის ნოემბერში თბილისში ოფიციალური ვიზიტით მყოფმა პაპმა იოანე პავლე II-მ ეპისკოპოსობა უბოძა მამა ჯუზეპე პაზოტოს. ხოლო ეპისკოპოსად ხელდასხმის ცერემონია კი შედგა 2000 წლის 6 იანვარს, რომში, წმ. პატრეს ტაძარში... ამით აღსრულდა მრავალსაუკუნოვანი სურვილი საქართველოს კათოლიკე მრევლისა, რომ თბილისში კვლავ ყოფილიყო ეპისკოპოსის კათედრა.

სამოციქულო ადმინისტრატორის მწყემსმთავრობით, მთელი სამღვდელოებისა და ლათინური წესის კათოლიკეთა ერთიანი ძალისხმევით, აღადგინეს დანგრეული ტაძრები, სადაც არ იყო საეკლესიო ნაგებობები, ააშენეს ახლები. თუმცა მორწმუნეებისათვის მოუშუშებელ ტკივილად რჩება ის ხუთი სატაძრო ნაგებობა, რომელიც საბჭოთა სისტემის ნგრევის დროინდელ ქაოსში სხვა კონფესიის მიერ იქნა დაკავებული. თუმცა, ეკლესიათაშორისი გლობალური ურთიერთობების ფონზე, უფრო მნიშვნელოვანია აღმოსავლეთის ეკლესიებსა და წმიდა საყდარს შორის ქრისტიანული ძმური ურთიერთობის აღდგენა, ვიდრე ნაგებობებისთვის დაპირისპირება. ამ კონტექსტში ალბათ ყველაზე სწორ პოზიციას გამოხატავს სამხრეთ კავკასიაში ლათინური წესის კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორი, ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო, როდესაც აღნიშნავს, რომ „ეკლესია ქვები არ არის, ეკლესია მორწმუნე ადამიანთა საკრებულოა, მაცხოვრის რწმენით აღსავსე გულების საკრებულო და მისი წართმევა შეუძლებელია. ამიტომ მუდამ უნდა გვახსოვდეს, რა არის უფრო მთავარი, ქვები თუ ადამიანები“.

ეს წერილი საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის მეოცე საუკუნის ბოლო ათწლეულების გა-

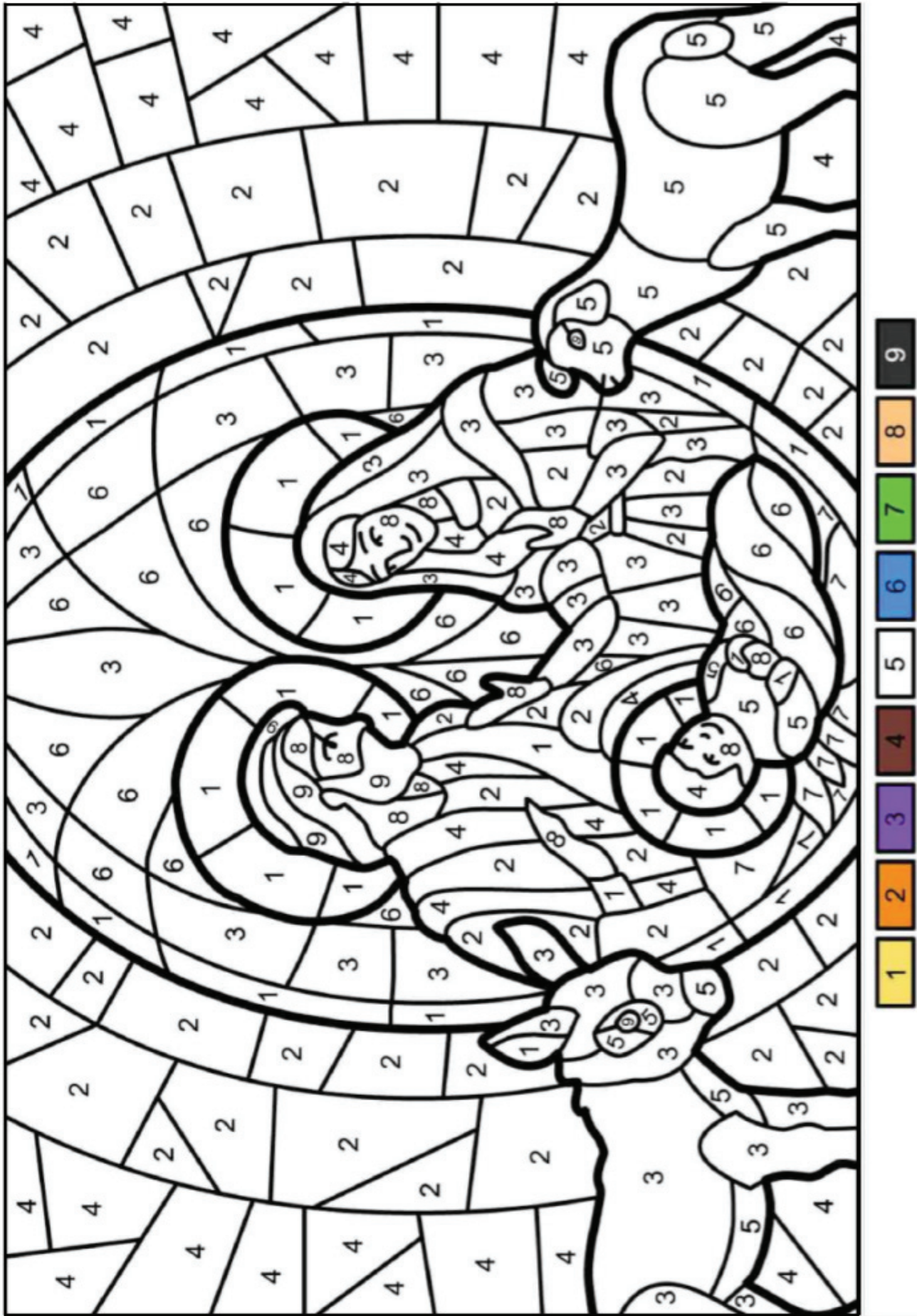
ცოცხლების ერთგვარი მცდელობაა, რათა მკითხველს გააცნოს საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის უახლესი ისტორია, მისი ძნელბედობით აღსავსე ე. წ. საბჭოური პერიოდი. საერთოდ ძალზე ძნელია უახლესი ისტორიის კვლევა და ანალიზი, როდესაც ამ ისტორიის პროცესის მონაწილეები ცოცხლები არიან და ყველა მათგანს თავისი სუბიექტური შეხედულება გააჩნია, ამა თუ იმ ფაქტთან თუ მოვლენასთან დაკავშირებით. მაგრამ ამგვარი კვლევების წარმოება უაღრესად აუცილებელი და მნიშვნელოვანია. ნებისმიერი ინფორმაცია, შემდგომ შეუცვლელ ისტორიულ წყაროდ იქცევა და მათ გარეშე მომავალი მკვლევარები ძნელად შექმნიან მართალ ისტორიას, რიგითი ადამიანები კი აღარ აღმოჩნდებიან გაურკვევლობისა და ყალბი მითების გარემოცვაში. დღეს ზოგიერთები ცდილობენ დადებით კონტექსტში წარმოაჩინონ საბჭოური ეპოქა, ვითომდა სოციალური დაცულობის, თანასწორობისა და მშრომელთა კეთილდღეობაზე მზრუნველი ტოტალიტარული რეჟიმი. მაგრამ ამ დროს გვერდს უვლიან ადამიანის უფლებების უხეშ დარღვევებს, რითაც გაჯერებული იყო მოქალაქეების ყოველდღიური ცხოვრება საბჭოთა კავშირში. და ამ 70 წლიანი ტყვეობის დროს, ადამიანებს არც რწმენის, არც სინდისის, არც სიტყვის თავისუფლების დაცვის არანაირი გარანტია არ გააჩნდათ. საუკუნეების მანძილზე მათი წინაპრების მიერ ნაგები ეკლესია-მონასტრები მათ თვალწინ ინგრეოდა, ან არადა-

იშნულებით გამოიყენებოდა, ნადგურდებოდა და იძარცვებოდა კულტურული მემკვიდრეობა. რეპრესიებს განიცდიდნენ სასულიერო პირები და მორწმუნეები და ეს ყოველივე საერთო-სახალხო კეთილდღეობაზე ზრუნვით ინიღბებოდა.

მეოცე საუკუნეში კათოლიკე ეკლესიამ საქართველოში უდიდესი რყევები განიცადა. არასდროს ასე მძიმე და დრამატული, ყოფნა-არყოფნის ზღვარზე მავალი არ ყოფილა მისი არსებობა. და, ამავე დროს, ასეთი იმედით, რწმენითა და სიყვარულით აღსავსე. სწორედ ამ შემართებამ და წმიდა საყდრის თანადგომის იმედმა გადაატანინა საქართველოს მცირერიცხოვან მრევლს ესოდენი სოციალური გაჭირვება, კონფესიური ზენოლა და პოლიტიკური რეპრესიები. დღეს, როგორც არასდროს, ისეთი ძლიერი იმედით შეჰყურებს იგი მომავალს. და ზუსტად ქართველი კათოლიკეების ამ შემართებაზე გააკეთა აქცენტი 2016 წლის პირველ ოქტომბერს, თბილისში, თავისი ქადაგების დროს, პაპმა ფრანცისკემ.

ნუგზარ ბარდაველიძე

ჩვენი აკლესიის ცხოვრება

- 3 დეკემბერი - კარიტასის სამი წესის მეთაურთა შეხვედრა
- 8 დეკემბერი - მარიამის უმანკო ჩასახვა, ქუთაისის საკრებულოს დღეობა
- 10 დეკემბერი - მღვდლებისა და დიაკვნების ონლაინ შეხვედრა
- 10 დეკემბერი - მ. კონსტანტინე საფარიშვილის გახსენება (+1973)
- 16 დეკემბერი - შობის ნოვენის დასაწყისი
- 25 დეკემბერი - ქრისტეშობა
- 26 დეკემბერი - წმ. სტეფანე პირველწამებული, ოზურგეთის საკრებულოს დღეობა
- 27 დეკემბერი - ნაზარეთის წმიდა ოჯახი, გორის საკრებულოს დღეობა
- 28 დეკემბერი - წმ. ბეთლემელი ჩვილნი

განსვენება საუკუნო მიანიჭე მათ, უფალო!

**ნიკოლოზ (ნუბზარი)
ჩიჭაშვილი**
* 22. 06. 1954, ვალე
† 02.10. 2020, თბილისი

ევედინა სითარუჯი
* 05.06.1927, ვალე
† 03.10. 2020, ვალე

ნინა მღებრიშვილი
* 22.02. 1933, ახალშენი
† 03.10. 2020, ახალშენი

გურამ თათანაშვილი
* 26.03. 1941, უდე
† 04.10. 2020, თბილისი

მანანა გოგოლიანი
* 16.10. 1935, ბაქო
† 08.10. 2020, თბილისი

სტეფანე თათანაშვილი
* 01.01. 1933, ვალე
† 16.10. 2020, ვალე

ვალეკო ჯურაბაშვილი
* 15.03. 1936, ლაგოდეხი,
ნინიგორი.
† 21.10. 2020, ლაგოდეხი,
ნინიგორი

ავშალომ მღებრიშვილი
* 08.10. 1929, ასპინძა
† 05.11. 2020, ასპინძა

ნანა გოგოლიანი
* 29. 10. 1965, ვალე
† 08. 11. 2020, ვალე

მთავარი რედაქტორი: მ. გაბრიელე ბრეგანტინი CSS
სარედაქციო კოლეგია: ნუგზარ ბარდაველიძე, ვერიკო ნოზაძე, შორენა პარუნაშვილი, მერაბ ლაღანიძე, ციციკო ხითარაშვილი
თექნიკური მხარდაჭერა: მღვდ. მიხეილ სურმაგა, თამარ სტეფანაძე
მისამართი: ჟურნალ „საბას“ რედაქცია, გია აბესაძის ქ. №4ა 0105, თბილისი, საქართველო;
E-mail: sabamedia@gmail.com; www.sabamedia.net; www.facebook.com/sabamedia/;
რეგისტრაციის №1853, დაარსდა 1994 წ. მანანა ანდრიაძის მიერ, © „საბა“, 2020.